

Mike Resnick

Manamuki

Před mnoha věky děti Gikuje, který sám byl prvním Kikuj, žily na svazích posvátné hory Kirinyaga, dnes lidmi nazývané Mount Keňa.

Na oně hoře bylo mnoho hadů, ale synové a vnuci Gikuje je považovali za odpudivé a brzy je všechny vybili. Až na jednoho.

Pak jednou poslední had vstoupil do jejich vesnice a zabil a pohltil malé dítě. Potomci Gikuje povolali mundumugu - svého kmenového kouzelníka - a požádali ho, aby zničil hada ohrožujícího vesnici.

Mundumugu provedl věštbu z kostí a obětoval kozu, a nakonec vyrobil jed, který měl hada usmrtit. Rozpáral břicho další kozy, uvnitř umístil jed, a nechal ji pod stromem. A hned následující den had kozu pohltit a zemřel.

"Nyní," řekl mundumugu, "musíte rozřezat hada na sto malých kousků a ty rozptýlit na posvátné hoře tak, aby žádný démon nedokázal opět vdechnout život do jeho těla."

Děti Gikuje učinily, jak jim bylo přikázáno a rozházely sto kousků hada po svazích Kirinyaga. Avšak během noci každý kousek ožil a stal se novým hadem, a brzy se Kikuj o ve báli vyjít ven ze svých boma.

Jejich mundumugu vystoupil na horu, a když se blížil k nejvyššímu vrcholu, promluvil k Ngai.

"Jsme v obležení hadů," řekl. "Jestli je nezabiješ, tak národ Kikujů jistě zahyne."

"Stvořil jsem hada stejně jako jsem stvořil Kikuje a všechny ostatní věci," odpověděl Ngai, který seděl na Svém zlatém trůnu na vrcholku Kirinyaga. "A cokoliv jsem stvořil, ať je to člověk, had, strom nebo dokonce myšlenka, není Mým očím odporné. Ušetřím vás pouze tentokrát, protože jste mladí a nevědomí, ale nikdy nesmíte zapomenout, že nesmíte zničit to, co se vám zdá odpudivé - neboť když se o to pokusíte, vždycky se to vrátí stokrát větší než předtím."

To je jeden z důvodů, proč Kikujové dávají přednost spíše obdělávání půdy než lovení zvěře v džungli jako Wakambové nebo válčení se svými sousedy jako Maasajové, neboť se obávají, že to, co zničí, se vrátí, aby je sužovalo. Tohle je ponaučení, které každý mundumugu učí své lidi, dokonce i poté, co jsme opustili Keňu a emigrovali na teraformovanou vesmírnou kolonii Kirinyaga.

V celé historii našeho kmene pouze jediný mundumugu zapomněl na ponaučení, které nám dal Ngai ten vzdálený den na vrcholu svaté hory.

A tím mundumugu jsem já sám.

Když jsem ráno vstal, našel jsem uvnitř ohrady z trnitých větví, ohrazující mé boma, výkaly hyeny. To samotné mě mělo varovat, že tento den je prokletý, neboť není horšího znamení. Také vítr, horký a suchý a plný prachu, vanul ze západu, zatímco všechny dobré větry přicházejí z východu.

Byl to den, kdy měli dorazit naši první imigranti. Dlouho a vytrvale jsme se bránili tomu, aby bylo byt' jedinému nově přichozímu povoleno usadit se na Kirinyaga, protože jsme se zasvětili starému způsobu života našeho národa a nechtěli jsme, aby nějaký vnější vliv narušil společnost, kterou jsme vytvořili.

Ale naše charta stanoví jasně, že kterýkoliv Kikuj, který se zaváže dodržovat naše zákony a zaplatí nezbytné poplatky Euto-piánské Radě, může emigrovat z Keni. Oddalovali jsme nevyhnutelné, jak nejdéle jsme dokázali, ale nakonec jsme museli souhlasit s přijetím Thomase Nkobe a jeho manželky.

Ze všech žadatelů o imigraci se Nkobe zdál být nejlepší. Narodil se v Keni, vyrůstal ve stínu svaté hory a po studiích v cizině se vrátil a vedl velkou farmu, kterou jeho rodina koupila od jednoho z posledních evropských usedlíků. A co hlavního, byl přímý potomek velikého Planoucího Oštěpu Keni, který nás dovedl k nezávislosti.

Vypravil jsem se, doprovázený jen Ndemi, mým mladým pomocníkem, skrz horkou, vyprahlou savanu k malé přistávací ploše v Přístavu, uvítat naše nově příchozí. Dvakrát nám cestu zastoupili buvoli a jednou musel Ndemi házet kameny po hyenách, aby je zahnal pryč. Ale nakonec jsme dosáhli cíle, jen abychom zjistili, že loď Údržby, která měla dopravit Nkobe a jeho ženu, ještě nedorazila. Usadil jsem se na skřížené nohy do stínu akácie a chvíli nato si vedle mě přidržel Ndemi.

"Mají zpoždění," prohlížel si bezmračnou oblohu. "Možná nepřiletí vůbec."

"Přiletí," řekl jsem. "Všechna znamení tomu nasvědčují."

"Ale to jsou špatná znamení a Nkobe může být dobrý člověk."

"Je mnoho dobrých lidí," odpověděl jsem. "Ne všichni z nich patří na Kirinyaga".

"Trápí tě to, Koribo?" otázal se Ndemi. Vyschlou praskavou trávou kráčel párek hřebínkatých jeřábů.

"Jsem znepokojen."

"Proč?"

"Protože nevím, proč chce žít zde."

"Proč by neměl?" zvedl Ndemi suchý proutek a metodicky ho lámal na malé kousky. "Cožpak zde není Utopie?"

"Existuje mnoho rozdílných představ o Utopii," vysvětlil jsem mu. "Kirinyaga je podle Kikujů."

"Nkobe je Kikuj, takže sem patří," prohlásil Ndemi rezolutně.

"Tím si nejsem tak jistý."

"Proč?"

"Protože mu je téměř čtyřicet let. Proč čekal tak dlouho s příchodem sem?"

"Snad si nemohl dovolit přijít dříve."

Zavrtěl jsem hlavou. "Pochází z velmi bohaté rodiny."

"Mají hodně dobytka?" zajímal se Ndemi.

"Mnoho."

"A koz?"

Kývl jsem.

"Přiveze je s sebou?"

"Ne. Přejde s prázdnýma rukama, jako jsme přišli my všichni." Zamračil jsem se. "Proč by se měl muž, který vlastní velké hospodářství a má hodně traktorů a lidí, kteří na něj pracují, otočit zády ke všemu, co je jeho majetkem? To mi nejde na rozum."

"Mluvíš o tom tak, jakoby způsob života, který vedl na Zemi, byl lepší," podotkl Ndemi.

"Lepší ne, prostě jiný."

Na okamžik zapřemýšlel. "Koribo, co je to traktor?"

"Stroj, který na polích vykonává práci mnoha lidí."

"To zní opravdu báječně," nadchl se Ndemi.

"Způsobuje půdě hluboké rány a páchne naftou," nepokoušel jsem se skrýt své opovržení.

Seděli jsme chvíli beze slova. Pak se v dohledu objevila kosmická loď Údržby a přistávala v obrovském mraku prachu a za velkého vráskotu a křiku ptáků a opic na nedalekých stro-mech. "Dobrá," řekl jsem, "brzy se dozvíme odpověď."

Vyčkal jsem ve stínu, dokud loď nepřistála a nevynořili se z ní Thomas Nkobe a jeho žena. On byl vysoký, urostlý muž oblečený po západním způsobu v nedbalém oděvu, ona byla útlá a půvabná, vlasy měla elegantně spletené do copánků, její khaki kalhoty a lovecký kabátek prozrazovaly kvalitu.

"Hello!" pozdravil Nkobe anlicky a blížil se k nám. "Obával jsem se, že budeme muset najít cestu do vesnice sami."

"Jambo," odpověděl jsem swahilsky. "Vítejte na Kirinyaga."

"Jambo," opravil se swahilsky. "Ty jsi Koinnage?"

"Ne," opravil jsem ho. "Koinnage je náš nejvyšší náčelník. B udete žít v jehp vesnici

"A ty jsi?"

"Jmenuji se Koriba."

"Je to mundumugu," doplnil mě Ndemi pyšně. "Já jsem Ndemi." Odmlčel se. "Jednou budu také mundumugu."

Nkobe na něj shlédl s úsměvem. "Jsem si jistý, že budeš." V tom si vzpomněl na svoji manželku. "Tohle je Wanda."

Vykočila kupředu, usmála se a napřáhla ruku. "Opravdový mundumugu!" pronesla swahilsky se silným přízvukem. "Je pro mě vzrušující se s tebou setkat!"

"Doufám, že se ti bude líbit váš nový život na Kirinyaga," potřásl jsem ji rukou.

"Och, určitě bude," odpověděla s nadšením. Loď vyvrhla jejich zavazadla a ihned nato odstartovala. Rozhlédla se kolem po vyprahlé savaně a spatřila trio čapů maribu a šakala, čekajícího trpělivě až se hyena nacepí masem mláděte pakoně, kterého zabila toto ráno. "Už nyní to zde miluji!" odmlčela se a pak dodala důvěrně. "Vlastně jsem to byla já, kdo přiměl Torna, aby souhlasil s odchodem ze Země."

"Opravdu?"

Přikývla. "Prostě jsem nedokázala dál snášet to, co se stalo z Keni. Všechny ty továrny a znečištěné prostředí! Od okamžiku, kdy jsem se dozvěděla o Kirinyaga, chtěla jsem se sem přestěhovat, vrátit se k Přírodě a žít způsobem, jaký byl pro nás určen." Zhluboka se nadechla. "Cítíš ten vzduch, Tome! Ten nám přidá deset let života."

"Už mě nemusíš přesvědčovat," řekl s úsměvem. "Jsem tady, ne?"

Obrátil jsem se k Wandě. "Ty sama nejsi Kikuj, že ne?"

"Teď jsem," odpověděla. "Od té chvíle kdy jsem si vzala za muže Torna Ale abych odpověděla na vaši otázku, nejsem, narodila jsem se a vyrůstala v Oregonu."

"Oregon?" opakoval po ní Ndemi a rukou smetl z tváře několik much.

"To je v Americe." Zamyslela se. "Mimochodem, proč spolu mluvíme swahilsky místo jazyka Kikujů?"

Kikujština je mrtvý jazyk," vysvětlil jsem. "Většina našeho národa ho již neovládá."

"Doufala jsem, že se tady s ním ještě mluví," řekla zklamaně. "Studovala jsem ho několik měsíců."

"Kdybyste se přestěhovali do Itálie, také by ses tam nedomluvila latinsky," namítl jsem. "Ale stále ještě užíváme několik slov z kikujštiny, stejně jako Italové užívají některá latinská slova."

Chvilí mlčela, pak pokrčila rameny. "Alespoň budu mít příležitost zlepšit si svoji swahilštinu."

Pozorně jsem šiji prohlížel. "Překvapuje mě, že jsi ochotna se zřeknout vymožeností Ameriky výměnou za Kirinyaga."

"Chtěla jsem to udělat už před lety," odpověděla. "Byl to Tom, kdo musel být přesvědčován, ne já." Chvilí přemýšlela. "Kromě toho jsem se vzdala většiny těch takzvaných vymožeností, když jsem opustila Ameriku a přestěhovala se do Keni."

"Dokonce i Keňa má jisté přednosti," poznamenal jsem. "Nemáme zde žádnou elektřinu, tekoucí vodu ani."

"Tábořili jsme ve volné přírodě, kdykoliv to bylo možné," řekla a položila ruku na Ndemiho rameno dříve, než ji mohl začít plísňit za přerušování mundumugu. "7sem zvyklá na drsný život."

"Jenže jste vždycky měli dům, kam jste se mohli vrátit,"

Prohlížela si mě s pobaveným úsměvem. "Pokoušíš se mně vymluvit naše rozhodnutí žít zde?"

"Nikoliv," odpověděl jsem. "Přesto bych rád připomněl, že nic není nezvratné. Kterýkoliv člen naší společnosti, který by se zde necítil šťastný, může odejít; stačí jen informovat Údržbu a hodinu nato bude v Přístavu jejich loď."

"My to nebudeme", řekla. "Přišli jsme na dlouho."

"Na dlouho?" opakoval jsem.

"Myslí tím, že jsme tady, abychom zde zůstali," objasnil to Nkobe a objal jednou rukou ramena své manželky.

Horký poryv větru rozvířil kolem nás písek.

"Myslím, že bychom měli jít do vesnice," řekl jsem a zakryl si oči. "Jste určitě unaveni a chcete si odpočinout."

"Ani v nejmenším," reagovala Wanda. "Tohle je zbrusu nový svět a já se zde chci porozhlédnout." Její pohled padl na Ndemi, který na ni upřeně zíral. "Děje se něco?" zeptala se.

"Jsi velmi silná a statná," ocenil ji Ndemi spokojeně. "To je dobře. Budeš mít hodně dětí."

"Doufám, že ne. Jestliže je něco, čeho má Keňa více než dost, pak jsou to děti."

"Tady není Keňa," namítl Ndemi.

"Najdu si jiný způsob, jak prospět této společnosti."

Ndemi ji chvíli pozorně studoval. "Dobrá," pravil nakonec, "myslím, že můžeš sbírat dřevo na topení."

"Těší mě, že mám tvůj souhlas," ukončila diskusi.

"Budeš ale potřebovat nové jméno," pokračoval Ndemi. "Wandaje evropské jméno."

"Je to pouhé jméno," podotkl jsem. "Jeho změnou se nestane více Kikujem."

"Nic proti tomu nemám," vložila se do rozhovoru. "Začínám žít nový život a měla bych tedy mít nové jméno."

Pokrčil jsem rameny. "Jaké jméno si přeješ mít?"

Usmála se na Ndemiho. "Vyber ho ty."

Nějakou chvíli rozmýšlel se svrstěným obočím, pak k ní vzhledl. "Sestra mé matky, která minulý rok zemřela při porodu, se jmenovala Mwange, a teď ve vesnici není nikdo toho jména."

"Pak to bude Mwange," souhlasila. "Mwamge wa Ndemi."

"Ale já nejsem tvůj otec," bránil se Ndemi.

"Usmála se na něj. "Jsi otec mého nového jména."

Ndemi pyšně nadmul hrud'

"Dobrá, tahle věc je vyřešena," řekl Nkpbe, "a co naše zavazadla?"

"Nebudete je potřebovat," řekl jsem.

"Ale, ano," odporovala Mwange.

"Řekli vám přece, že si s sebou z Keni nemáte nic brát."

"Vzala jsme si nějaké kikui, které jsem sama vyrobila. Určitě je to povolené, neboť se předpokládá, že zde na Kirinyaga si budu sama tkát látky a šít si oděv."

Chvilí jsem její vysvětlení zvažoval, posléze jsem kývnutím svolil. "Pošlu pro ta zavazadla některé dítě z vesnice."

"Nejsou těžká," řekl Nkobe. "Vezmu je sám."

"Muž Kikujů nedělá poslíčka," ozval se Ndemi.

"A co takhle ženy JKikujů? otázala se Mwange, viditelně neochotna nechat zavazadla zde.

"Ty nosíš dřevo na oheň a zrní, ne balíky oblečení," obrátil se k ní Ndemi. "Tohle," ukázal pohrdavě na dvě kožené kabely, "je pro děti."

"Můžeme tedy vyrazit," řekla Mwange. "Žádné učti zde nejsou."

Ndemi se rozzářil a pyšně vykročil kupředu.

"Ať jde Ndemi první," řekl jsem. "Jeho oči jsou mladé a jasné. Dokáže rozpoznat každého hada nebo hyenu skrývající se ve vysoké trávě."

"Máte zde jedovaté hady?" zeptal se Nkobe.

"Několik."

"Proč je nezabijete?"

"Protože tady není Keňa," odpověděl jsem.

"Kráčel jsem těsně za Ndemi, Nkobe a Mwange šli za námi a navzájem se upozorňovali na pozoruhodnosti krajiny a na zvířata. Ušli jsme asi půl míle cesty, když jsme narazili na samce antilopy impala stojícího nám přímo v cestě.

"Není nádherný?" zašeptala Mwange. "Koukni se jaké má rohy."

"Škoda, že s sebou nemám kameru!" litoval Nkobe.

"Na Kirinyaga nepovolujeme kamery," upozornil jsem ho.

"Já vím," řekl Nkobe. "Ale abych byl upřímný, nedokážu si představit, jak by něco tak obyčejného mohlo narušit vaši společnost."

"K používání kamery je potřeba film, proto musí být továrna, která vyrábí jak kamery, tak filmy. K vyvolání filmů jsou nezbytné chemikálie, a pak je třeba najít místo, kam vyhodit odpady z výroby. K výrobě fotografií je nutný fotografický papír, a my máme stěží dost dřeva pro naše ohniště." Odmlčel jsem se. "Kirinyaga nám poskytuje vše, co si přejeme. Proto jsme sem přišli."

"Kirinyaga vám zajišťuje všechny vaše potřeby," řekla Mwange. "To není to samé."

Ndemi se na místě zastavil a obrátil se na ni. "Dnes je tvůj první den u nás, takže ti tvoje neznalost bude prominuta," pronesl. "Ale žádná manamuki se nesmí pít s mundumugu."

"Manamuki?" opakovala po něm. "Kdo je to manamuki?"

"To jsi ty," řekl Ndemi.

"Už jsem to slovo slyšel předtím," připojil se Nkobe. "Myslel jsem, že to znamená manželka."

"Mýlíš se," opravil jsem ho. "Manamuki znamená něco ženského pohlaví."

"Chceš říci ženu?" zeptala se Mwange.

Zavrtěl jsem hlavou. "Cokoliv samičího. Ženu, krávu, svini, čubku, bahnici."

"Znamená to snad, že mě Ndemi považuje, za nějaký druh majetku?"

"Jsi Nkobeho manamuki," řekl Ndemi.

Chvilí o tom uvažovala, pak pobaveně pokrčila rameny. "Čert to vem," řekla anglicky. "Jestliže Wanda je pouhé jméno, manamuki je pouze slovo. S tím se dá žít."

"V to doufám," poznamenal jsem swahilsky, "neboť budeš muset."

Otočila se ke mně. "Vím, že jsme první imigranti, kteří přišli na Kirinyaga, a že o nás musíte mít určité pochybnosti - ale tohle je život, jaký jsem vždycky chtěla. Chystám se být tou nejlepší zatracenou manamuki, jakou j si kdy viděl."

"Doufám," opakoval jsem, ale přitom jsem si povšiml, že vítr stále vane ze západu.

Představil jsem Nkobe a Mwange jejich sousedům, ukázal jim jejich shambo, kde si budou pěstovat potravu, určil jim jejich šest kusů dobytka a deset koz a doporučil jim, aby je na noc zavírali do boma, jako ochranu před hyenami, vysvětlil jim, jak se dostanou pro vodu k řece a zanechal je stát před vchodem do jejich chaty. Zdálo se, že Mwange je vším nadšena a brzy se zabrala do živého hovoru s ženami, které si přišly prohlédnout její zvláštní oblečení.

"Je velmi hezká," poznamenal Ndemi, když jsme obcházeli pole a požehnávali strašáky. "Třeba se ta zlá znamení mýlí."

"Snad," odpověděl jsem.

Upřeně se na mě podíval. "Ale nemyslíš si to."

"Ne."

"Dobrá, ale mně se líbí" oponoval.

"To je tvé právo."

"Ty ji ale nemáš rád?"

Chvilí jsem rozvažoval nad odpovědí.

"Ne," řekl jsem konečně. "Mám z ní strach."

"Vždyť je to jen manamuki!" protestoval. "Nemůže udělat žádnou škodu."

"Za určitých okolností může škodit cokoliv."

"Tomu nevěřím," řekl Ndemi.

"Pochybujes o slovech svého mundumugu?" otázal jsem se ho.

"Ne," ošíval se. "Když něco řekneš, tak to musí být pravda. Ale nedokážu to pochopit."

Ušklíbl jsem se. "To je tím, že ještě nejsi mundumugu."

Ndemi se zastavil a ukázal na místo nějakých sto metrů vzdálené, kde se pásla skupina laní gazel impala.

"Mohou škodit i tyhle?" otázal se

"Ano."

"Ale jak?" zamračil se. "Když se objeví nebezpečí, dokonce s ním ani nebojují a místo toho od něj utečou. Ngai je neobdařil rohy, takže se nemohou bránit. Nejsou dost velké na to, aby zničily naši úrodu. Dokonce ani neumějí kopnout nepřítele, jak to dokáže zebra. Nerozumím tomu."

"Budu ti tedy vyprávět příběh o Ošklivém Buvalu, a pak porozumíš," řekl jsem.

Ndemi se šťastně usmál, neboť příběhy miloval nadevše. Zavedl jsem ho do stínu trnité mišpule, kde jsme se oba usadili na skřížených nohou proti sobě.

"Jednou se savanou procházela buvolí kráva," začal jsem. "Před nedávném jí hyeny zabily její první telátko, a byla proto velmi smutná. Pak však narazila na čerstvě narozené impalí mládě, samičku, jehož matku právě to ráno zabily hyeny."

"Ráda bych tě vzala s sebou domů," řekla buvolí matka, "neboť jsem velmi osamělá a mám ve svém srdci mnoho lásky. Jenomže ty nejsi buvol."

"Já jsem také velmi osamělá," řeklo impalí mládě. "A když mě necháš zde, samotnou a bez ochrany, určitě nepřežiju noc." -

"To je těžké," řekla buvolice. "Ty jsi gazela impala a my jsme buvoli. Ty k nám nepatříš."

"Stanu se tím nejlepším buvolem ze všech," slibovala impala.

"Budu jíst, co jíte vy, pít, co pijete, půjdu kam půjdete vy."

"Jak se můžeš stát buvolem? Dokonce vám ani nerostou rohy."

"Tak budu nosit na hlavě větev ze stromu."

"Neválíte se v bahně, abyste chránili svou kůži před parazity," pokračovala buvolice.

"Vezmi mě s sebou domů a pokryju se bahnem více než kterýkoliv jiný buvol," trvala na svém impala.

Na každou námitku, kterou vznesla buvolice, měla impala odpověď, a nakonec buvolí kráva souhlasila s tím, že vezme impalí mládě s sebou. Většina stáda buvolů považovala impalí mládě za nejoshiklivějšího buvola, jakého kdy viděli - Ndemi se tomu zachichotal - "ale jelikož se impala usilovně snažila chovat se jako buvol, dovolili jí zůstat."

Pak, jednoho dne, se několik mladých buvolů páslo dál od stáda a přišlo k hlubokému bahništi, které jim přehrazovalo cestu.

"Musíme se vrátit ke stádu," řekl jeden mladý buvol.

"Proč?" ptala se impala. "Na druhé straně za bahništěm je čerstvá zelená tráva."

"Protože nás varovali, že hluboké bahno, jako je tohle, nás může vtáhnout pod povrch a zabít nás."

"Tomu nevěřím," řekla impala a troufalejší než její společníci se vydala do středu bahniště.

"-Vidíte? Nestáhlo mě to pod povrch. Je to úplně bezpečné."

Brzy se tři mladí buvoli odvážili přejít bahniště a jeden po druhém byly vtaženy pod povrch a utonuli.

"To je vina ošklivého buvola," řekl král stáda. "Byla to ona, kdo jím namluvila, aby přešli bahniště."

"Ale nezamýšlela tím nic zlého," bránila ji její pěstounka. "A to, co jim pověděla, byla pravda: pro ni bylo bahno bezpečné. Jediné co chce, je žít se stádem a být buvolem; netrestejte ji, prosím."

Král byl obdařen větší mírou šlechetnosti než moudrosti, a tak ošklivému buvalu odpustil.

Pak, týden nato, mladá impala, která dokázala skákat do výše velkých keřů, vyskočila do vzduchu a uviděla smečku hyen skrývajících se v trávě. Čekala, dokud nebyly natoHk blízko, že ji mohly skoro chytit, a pak zakřičela varování. Všichni buvoli se pustili do běhu, ale hyenám se podařilo chytit pěstounku ošklivého buvola, strhly ji k zemi a zabily.

Mnoho buvolů bylo ošklivému buvolu vděčno, že je varoval, ale v právě uplynulém týdnu se stal králem jiný buvol, a tenhle byl moudřejší než jehů předchůdce.

"Je to vina ošklivého buvola," prohlásil.

"Jak by to mohla být její chyba?" zeptal se jeden ze starších buvolů. "Ona to byla, kdo nás varoval před hyenami."

"Ale varovala vás, až když už bylo příliš pozdě," řekl král. "Kdyby vás varovala hned, jak poprvé spatřila hyeny, její matka by byla stále ještě mezi námi. Ale zapomněla, že neumíme běžet tak rychle jako ona, a proto je teď její matka mrtvá."

Nový král, i když jeho srdce bylo smutné, nařídil, že ošklivý buvol musí opustit stádo, neboť je velký rozdíl mezi tím, být buvolem a chtít se buvolem stát."

Dovyprávěl jsem a opřel jsem se zády o strom.

"Přežil ten ošklivý buvol?" zajímal se Ndemi.

Pokrčil jsem rameny a shodil ze svého předloktí nějaký plazící se hmyz. "To je už jiný příběh."

"Nechtěla nikomu ublížit."

"A přece ublížila."

Ndemi prstem sledoval stopy v prachu a uvažoval nad mou odpovědí. Potom se na mě podíval. "Ale kdyby impala nebyla se stádem, hyeny by stejně zabily její matku."

"Snad."

"Nebyla to teda její chyba."

"Když usnu opřený o tento strom, ty zpozoruješ, že se ke mně trávou plazí černá mamba, nepokusíš se mě probudit a mamba mě zabije, budeš viněn z mé smrti?" zeptal jsem se.

"Ano."

"Dokonce ačkoliv by mě určitě zabila, kdyby jsi ty zde nebyl?"

Ndemi se zachmuřil. "To je složitý problém."

"Ano, to je."

"Bahniště bylo mnohem snazší," prohlásil. "To byla jasně chyba ošklivého buvola, protože nebýt jeho naléhání, ostatní buvoli by tam nikdy nevstoupili."

"Máš pravdu," potvrdil jsem mu.

Ndemi zůstal chvíli bez pohybu, jak stále zápasil s odstúny toho příběhu.

"Chceš tím říci, že existuje mnoho způsobů jak způsobit nějaké zlo," prohlásil nakonec.

"Ano."

"A že to vyžaduje moudrost, porozumět, kdo je na vině, protože hloupý král nerozpoznal zlo, které způsobil ošklivý buvol, dokud moudrý král neřekl, že jeho vina byla v nečinnosti."

Pokývl jsem hlavou.

"Aha," řekl Ndemi.

"A má tohle něco společného s manamuki?" zeptal jsem se ho.

Znovu se zamyslel. "Jestliže vstoupilo do naší vesnice zlo, musíš použít svoji moudrost, abys rozhodl, zda je za ně odpovědná Mwange, která nechce nic víc než být Kikuj."

"Správně," řekl jsem a postavil se na nohy.

"Ale pořád ještě netuším, co nedobrého by mohla způsobit."

"Ani já ne," ujistil jsem ho.

"Budeš to vědět, až to uvidíš?" zeptal se. "Nebo to bude mít podobu dobrého skutku, jako varování stáda, že se blíží hyeny?"

Neodpověděl jsem.

"Proč mlčíš, Koribo," nevydržel to Ndemi.

Zhluboka jsem si povzdychl. "Protože jsou otázky, na které ani mundumugu nedokáže odpovědět."

Ndemi mě jako obvykle očekával, když jsem se vynořil ze své chaty o pět dní později.

"Jambo, Koribo," pozdravil.

Zabručel jsme pozdravení, přistoupil k ohni, který rozdělal, a posadil se na skřížené nohy vedle něho, dokud teplo nezahnal mrázem z mých stámoucích kostí.

"Co budeme dnes probírat? zeptal se po nějaké chvíli.

"Dnes tě budu učit, jak žádat Ngai o bohatou úrodu," odpověděl jsem.

"Ale to jsme dělali minulý týden."

"A budeme v tom pokračovat příští týden a mnoho dalších týdnů."

"Kdy mě naučíš jak připravit masť pro léčení nemocných nebo jak proměnit nepřítel v hmyz, takže ho můžu zašlápnout?"

"Až budeš starší," řekl jsem.

"Já už jsem starý."

"A dospělejší."

"Jak poznáš, že jsem dospělejší?" naléhal.

"Poznám to podle toho, že vydržíš chodit celý týden bez vyptávání se na masť nebo kouzla, protože trpělivost je jedna z nejdůležitějších předností, které může mundumugu mít." Zvedl jsem se na nohy. "Teď vezmi tykve a naplň je u řeky vodou," ukázal jsem na dvě prázdné nádoby.

"Ano, Koribo," řekl zkroušeně.

Zatímco jsem na něho čekal, zašel jsem do chaty, aktivoval počítač a instruoval Údržbu, aby provedla drobné korekce oběhu, které by přinesly déšť a chladnější vzduch na západní planiny.

Když jsem to dokončil, zavěsil jsem si kolem krku svůj kouzelnický váček a šel zpět do boma, abych se přesvědčil, zda se již Ndemi vrátil. Ale místo mého mladého učně jsem objevil Wambu, Koinnageho starší manželku, která na mě čekala naježená stěží potlačovaným vztekem.

"Jambo, Wambu," přivítal jsem ji.

"Jambo, Koribo," odpověděla.

"Přeješ si se mnou hovořit?"

Přikývla. "Týká se to keňské ženy."

"Och?"

"Ano," řekla Wambu. "Musíš ji přinutit k odchodu!"

"Co provedla Mwange?" otázal jsem se ji.

"Jsem starší manželka nejvyššího náčelníka, nebo snad ne?"

"To je pravda."

"Nechová se ke mně s úctou, která mi náleží."

"Jakým způsobem?" zeptal jsem se.

"Všemi!"

"Například?"

"Její khangy jsou mnohem hezčí než moje. Mají jasnější barvy, složitější vzorek a látka je měkčí."

"Mwage si tká khangy na svém vlastním stavu, tradičním způsobem," namítl jsem.

"Co to na věci mění?" odsekla Wambu.

Zamračil jsem se. "Přeješ si, abych jí přiměl dát ti svoje khangy," snažil jsem se porozumět její zuřivosti.

"Ne!" . "Pak tomu tedy nerozumím," řekl

jsem.

"Jsi stejný jako Koinnage!" řekla viditelně zklamána, že nedokáže pochopit důvod její stížnosti. "Jsi sice mundumugu, ale pořád zůstáváš mužem!"

"Snad kdybys mi řekla více," navrhl jsem.

"Kibo byla hloupá jako dítě," začala hovořit o Koinnageho nejmladší ženě, "ale já jsem z ní udělala dobrou manželku. Teď chce být jako ta keňská žena."

"Ale keňská žena," použil jsem jejího výrazu, "chce být jako ty."

"Nemůže být jako já!" skoro se na mě rozkřikla Wambu. "Já jsem nejstarší manželka náčelníka!"

"Myslím tím, že chce být členem vesnice."

"To je nemožné!" zašklebila se Wambu. "Hovoří o tolika podivných věcech."

"Jako?"

"To není důležité! Musíš ji přinutit, aby odešla!"

"Za to, že nosí hezké khangy a dělá dobrý dojem na Kibo?" zeptal jsem se.

"Pch!" odsekla. "Jsi stejný jako Koinnage! Předstíráš, že nerozumíš, ale víš, že musí jít pryč!"

"Já tomu opravdu nerozumím," opakoval jsem.

"Jsi můj mundumugu, ne její. Zaplaťm ti dvě tučné kozy, když na ni sešleš thahu."

"Pro důvody, které jsi mi uvedla, na Mwange prokletí nepřivolám" řekl jsem pevně.

Dlouho na mě zírala, pak si odplivla na zem, otočila se na patě a rázovala zpět dolů pěšinou vinoucí se do vesnice, něco si pro

sebe zlostně mumlala a téměř srazila Nдемиho, který se vracel s tykvemi plnými vody.

Následující dvě hodiny jsem strávil s Nдеми nad modlitbami pro sklizeň, pak jsem mu řekl, aby šel do vsi a přivedl s sebou Mwange. O hodinu později se Mwange, zářivá ve svých khanga, vyšplhala na můj kopec, doprovázená Nдеми, a vstoupila do mého boma.

"Jambo," pozdravil jsem ji.

"Jambo, Koiibo," odpověděla. "Nдеми mi vyřídil, že si se mnou přeješ hovořit."

Přikývl jsem. "To je pravda."

"Zdalo se mi, že ostatní ženy očekávají, že mě to vyděsí."

"Nechápu proč," řekl jsem.

"Snad proto, že dokážeš přivolat blesk a proměnit hyeny v hmyz a zabít své nepřátele na míle vzdálené," snažil se Nдеми pomoci.

"Snad," řekl jsem.

"Proč jsi mě nechal zavolat?" zeptala se Mwange.

Na okamžik jsem se zamyslel, jak nejlépe začít. "Jde o tvůj oděv," řekl jsem posléze.

"Ale vždyť nosím khanga z látky utkané na mém vlastním stavu," namítla, očividně překvapena.

"To vím. Jenže kvalita látky a soulad barev zapříčinily určitou..." Hledal jsem vhodný výraz.

"Nelibost?" napověděla mi.

"Přesně tak," řekl jsem, vděčný, že tak rychle pochopila situaci. "Myslím, že nejlepší by bylo, kdybys tkala poněkud méně barevné látky na šaty."

Trochu jsem očekával, že bude protestovat, ale překvapila mě okamžitým souhlasem.

"Jasně. Nechtěla bych urážet své sousedky. Můžu se zeptat, která z nich měla výhrady vůči mému khanga?"

"Proč?"

"Chtěla bych jí je věnovat jako dárek."

"Byla to Wamba," odpověděl jsem.

"Měla jsem předvídat, jak budou moje šaty působit. Je mi to opravdu líto, Koiibo."

"Každý může učinit chybu," řekl jsem jí. "Jestliže ji napraví, nezanechá to žádnou trvalou škodu."¹

"Doufám, že máš pravdu," řekla upřímně.

"Je mundumugu," napomenul ji Nдеми. "Má vždycky pravdu."

"Nechtěla bych, aby mě ženy přijímaly s odporem," pokračovala Mwange. "Možná bych mohla najít způsob jak prokázat své dobré úmysly." Zarazila se. "Co kdybych jim nabídla, že je budu učit mluvit kikujsky?"

"Žádná manamuki nemůže být učitelem," vysvětlil jsem jí. "Pouze náčelníci a mundumugu mohou říkat našim lidem co a jak dělat."

"To není příliš efektivní," namítla. "Může se přece stát, že ještě někdo kromě tebe samého a náčelníků bude mít užitečný nápad."

"To je možné," připustil jsem. "Ale dovol mi, abych se tě na něco zeptal."

"Na co?"

"Přišla jsi na Kirinyaga, abys prokázala, že jsi efektivní?"

Povzdechla si. "To, ne," přiznala. Na chvíli se odmlčela. "Ještě něco?"

"Ne."

"Myslím, že bych už měla raději jít domů a pustit se do tkání mé nové látky."^{1*}

Souhlasně jsem přikývl a ona odcházela dlouhou vinutou pěšinou zpět do vesnice.

"Až se stanu mundumugu," doprovázel Nдеми pohledem postavu v dálce, "nedovolím žádné manamuki, aby se mnou diskutovala."

"Mundumugu musí také ukázat porozumění," připomenul jsem mu. "Mwanga je zde nová a má se mnoho co učit."

"O Kirinyaga?"

Zavrtěl jsem hlavou. "O manamuki."

Život plynul volně a nevzrušeně po téměř šest týdnů, až do konce období krátkých dešťů. Pak jedno ráno, právě když jsem se chystal sejít do vsi abych obdařil požehnáním strašáky proti ptákům, přišly pěšinou nahoru, do mého boma, tři ženy.

Byla to Sabo, vdova po starém Kadamovi, Bori, druhá žena Sabana a Wambu.

"Musíme s tebou mluvit, mundumugu," řekla Wambu.

Posadil jsem se na zkrřížené nohy před svou chatu a počkal jsem, až se posadí naproti mně.

"Můžete hovořit," řekl jsem.

"Týká se to keňské ženy," začala Wambu.

"Och? Myslel jsem, že problém se již vyřešil."

"Nevyřešil."

"Nevěnovala ti své khanga jako dárek?" otázal jsem se.

"To, ano."

"Ale ty je nenosil," poznamenal jsem.

"Nepadnou mi," řekla Wambu.

"Je to jen kus látky," namítl jsem. "Jak může nepadnout?"

"Nepadne mi," opakovala neústupně.

Zamračil jsem se. "Co máte za nový problém?"

"Porušuje tradice Kirinyaga," řekla Wambu.

Obrátil jsem se k ostatním ženám. "Je to pravda?"

Sabo přikývla. "Je vdaná žena a ještě si neholila hlavu."

"A ve své chatě má květiny," doplnila ji Bori.

"Keňské ženy nemají ve zvyku vyholovat si hlavu," odpověděl jsem. "Řeknu jí, aby tak učinila. Co se týká květin, nejsou v rozporu s našimi zákony."

"Ale proč je má?" trvala na svém Bori.

"Možná si myslí, že jsou potěšením pro oči," navrhl jsem.

"Jenže moje dcera chce nyní také pěstovat květiny a odpovídá mi neuctivě, když jí říká, že důležitější je pěstovat rostliny pro potravu."

"A navíc ta keňská žena zhotovila trůn pro svého manžela, Nkobe," vložila se do rozhovoru Sabo.

"Trůn?" zeptal jsem se.

"Přidělala zadní část a opěradla pro ruce na jeho stoličku," potvrdila Sabo. "Který muž kromě náčelníka šedina trůně? Myslí si, že Nkobe nahradí Koinnaga?"

"Nikdy!" zavrčela Wambu.

"A vyrobila ještě jeden trůn pro sebe," pokračovala Sabo. "Dokonce ani Wambu nesedí na trůně."

"To nejsou trůny, ale židle," vysvětlil jsem.

"Proč nemůže užívat stoličky, jako všichni ve vesnici?" dožadovala se Sabu.

"Myslím si, zeje čarodějnice," vyhlásila Wambu.

"Proč říkáš něco takového?" otázal jsem její.

"Jen se na ni podívej," řekla Wambu. "Viděla přicházet a odcházet třicet pět období dlouhých dešťů a její záda přesto nejsou ohnutá, její kůže není vráscitá a má všechny své zuby."

"A její zelenina roste lépe než naše," přidala se Sabo, "i když tráví méně času na zahrádě než my." Odmlčela se na chvíli. "Myslím, zeje určitě čarodějnice."

"Ačkoliv je obtěžkána nejhorším ze všech thahu, kletbou neplodnosti, chová se, jako by vůbec nebyla prokleta," řekla Bori.

"A její nové šaty jsou stále hezčí než moje," zabručela Sabo mrzutě.

"To je pravda," souhlasila Bori. "Moje Sabana se na mě mrzí, protože její kikoi není tak barevná a měkká jako látka Mwange."

"A všechny mé dcery teď chtějí mít místo svých stoliček trůny," doplnila Sabo. "Říkám jim, že máme ztěžít dost dřeva na oheň, ale ony mi tvrdí, že tohle je důležitější. Zamotala jim hlavu. Přestaly cítit starší lidi."

"Všechny mladé ženy jí naslouchají, jako kdyby ona byla ženou náčelníka a ne obyčejnou manamuki," stěžovala si Wambu. "Musíš ji poslat pryč, Koribo."

"Prikazuješ mi, co mám dělat, Wambo?" zeptal jsem se ji měkce a ostatní dvě ženy okamžitě zmlkly.

"Je to čarodějnice démonů a musí pryč," naléhala Wambu, jejíž pocit pohany překonal strach z neposlušnosti vůči svému mundumugu.

"Není čarodějnice," řekl jsem, "neboť kdyby tomu tak bylo, pak bych to já, váš mundumugu, musel určitě vědět. Je pouhou manamuki, která se pokouší žít naším způsobem, a která je, jak jí sama připomněla, obtěžkána strašným thahu neplodnosti."

"Třebas je méně než čarodějnice, je pořád více než manamuki," řekla Sabo.

"V jakém smyslu více?" chtěl jsem vědět.

"Prostě více," odsekla se vzdoro vitým výrazem.

To vyjadřovalo naprosto vše.

"Promluvím s ní znovu," přislíbil jsem.

"A přinutíš ji, aby si oholila hlavu?" dožadovala se Wambu.

"Ano."

"A odstranila květiny ze své chaty?"

"Promluvím s ní o tom."

"Možná bys mohl říci Nkobe, aby ji občas zbil," přisadila si Sabo.

"Pak by se tolik nechovala jako žena náčelníka."

"Je mi ho moc líto," řekla Bori.

"Koho?" zeptal jsem se. "Nkobe?"

Bori přikývla. "Nést prokletí v podobě takové ženy a navíc, nemít žádné děti."

"Je to dobrý muž," přitakala jí Sabo. "Zasloužil by si něco lepšího než keňskou ženu."

"Pokud jde o mne, jsem přesvědčen, že je s Mwange zcela šťastný," poznamenal jsem.

"Že je tak pošetilý, je pouze další důvod proč ho litovat," řekla Wambu.

"Přišla jsi sem hovořit o Mwange nebo o Nkobe?" otázal jsem její.

"Proč jsme přišly, jsme už pověděly," odpověděla Wambu a zvedala se k odchodu. "Musíš něco udělat, mundumugu." %

"Budu sejtou věcí zabývat," řekl jsem.

Kráčela pěšinou dolů do vesnice následována Sabo. Bori, se zády ohnutými od celoživotního tahání dřeva na oheň, s břichem vytahaným od tří synů a pěti dcer, s pouhými devíti zuby a nohama trvale zkroucenými jako následek nějaké dětské nemoci, Bori, která nespátřila více než třicet čtyři období dlouhých dešťů, se na okamžik zastavila přede mnou.

"Ona je opravdu čarodějnice, Koribo," řekla. "Stačí jen, aby ses na ni podíval."

Potom také ona opustila můj kopec a vrátila se do vesnice.

Ještě jednou jsem předvolal Mwange do svého boma.

Přicházela pěšinou nahoru, dlouhým ladným krokem mladých děvчат, pružná, štíhlá a plná energie.

"Jak jsi stará, Mwange?" zeptal jsem se jí, když ke mně došla.

"Třicet osm let," odpověděla. "Ale obvykle lidem říkám, že mi je třicet pět," dodala s úsměvem. Chvilí stála tiše. "Proto jsi chtěl, abych přišla? Povídat si o mém věku?"

"Ne," řekl jsem. "Posaď se, Mwange."

Usadila se do prachu vedle zbytků po ranním ohništi a já se posadil se skříženými nohama naproti ní.

"Jak si zvykáš na svůj nový život na Kirinyaga?" zeptal jsem se jí konečně.

"Výborně," reagovala zapáleně. "Získala jsem mnoho přátel a zjišťuji, že mi ani trochu nechybějí vymoženosti Keni."

"Takže jsi tady šťastná?"

"Velice."

"Pověz mi něco o svých přátelích."

"Dobře. Mou nejlepší přítelkyní je Kibo, nejmladší žena Koinnaga, pomáhám Sumi a Kaleně s prací na zahrádce a -"

"Mezi staršími ženami nemáš žádnou přítelkyni?" přerušil jsem ji.

"Vlastně ne," připustila.

"Jak je to možné? Jsou to ženy ve stejném věku jako ty."

"Připadá mi, že si nemáme o čem povídat."

"Myslíš, že se k tobě nechovají přátelsky?" zeptal jsem se.

Rozvažovala nad tou otázkou. "Ndemihp matka byla na mě vždycky velmi laskavá. Myslím, že ty ostatní by mohly být trochu přátelštější, ale vysvětluji si to tím, že většina z nich jsou

první, starší manželky, a jsou velmi zaměstnány starostí Odomácnost."

"Napadlo tě někdy, že mohou existovat ještě další důvody, proč se k tobě nechovají přátelsky?"

"Kam míříš?" zeptala se, náhle ostražitá.

"Je tu problém," řekl jsem jí.

"Och?"

"Některé ženy tě odmítají."

"Protože jsem přistěhovalec?" zeptala se.

Za vrtěl jsem hlavou. "Ne."

"Proč tedy?" naléhala a bylo na ni patrné, že je tím zmatena.

"Je to proto, že zde máme velmi rigidní sociální řád, a ty ses mu ještě nepřizpůsobila."

"Myslela jsem, že se přizpůsobuji velmi dobře," bránila se.

"Mýlila jsi se."

"Dej mi nějaký příklad."

Podíval jsem se na ni. "Víš, že kikujské ženy si musí holit hlavu, a přece jsi tak dosud neučinila."

Povzdechla si, a dotkla se svých vlasů. "Já vím. Vážně jsem to již chtěla udělat, ale mám je tak ráda. Oholím si hlavu dnes v noci." Viditelně se jí ulevilo. "Kvůli nim je ten rozruch?"

"Ne, to je pouze vedlejší projev skutečného problému."

"Tomu tedy nerozumím."

"Je obtížné to vysvětlit," pokračoval jsem. "Tvoje khanga jsou hezčí než jejich. Tvá zahrada prospívá lépe. Jsi stejně stará jako Wambu, ale vypadáš mladší než její dcery. V jejich chápání tě tyto věci od nich oddělují a činí z tebe něco víc než manamuki. Z toho nutně vyplývá to, co ještě nevyslovily nahlas, ale co určitě cítí, totiž že jestliže ty jsi něco více, pak ony jsou něco méně."

"Co ode mě očekáváš, že budu dělat?" zeptala se. "Chodit y hadrech a nechat svoji zahradu uschnout?"

"Ne," řekl jsem. "To nečekám."

"Co tedy můžu dělat?" pokračovala. "Vykládáš mi, jak se cítí ohrožený, protože jsem schopná." Zarazila se. "Ty jsi schopný člověk, Koribo. Studoval jsi v Evropě a v Americe, umíš číst a psát a pracovat na počítači. A přesto vidím, že necítíš potřebu skrývat své dovednosti."

"Já jsem mundumugu. Žiju sám na svém kopci, odloučeně od života ve vesnici, a moji lidé na mě pohlížejí s úctou a bázní. Takové je poslání mundumugu. Není to poslání manamuki, která musí žít ve vsi a nalézt své místo v sociálním řádu kmene."

"O to se snažím," namítla mi zklamaně.

"Nesnaž se tak usilovně."

"Jestliže mě nechceš nutit, abych dělala neschopnou, potom tomu stále ještě nerozumím."

"Člověk nezapadne tím, že se bude odlišovat," vysvětloval jsem. "Například vím, že si dáváš do domu květiny. Nepochybně krásně voní a jsou potěšením pro oko, ale žádná jiná žena ve vesnici si svou chatu květinami nezdobí."

"To není pravda," bránila se. "Sumi to dělá."

"Jestli tomu tak je, dělá to proto, protože to děláš ty," podotkl jsem. "Dokážeš pochopit, že tohle je pro staré ženy dokonce větší hrozba, než když ty sama máš v domě květiny, neboť to podkopává jejich autoritu?"

Zírala na mě a snažila se porozumět.

"Celý jejich život znamená dosažení určitého postavení v kmeni," pokračoval jsem, "a teď přijdeš ty a zabereš pozici úplně mimo jejich pořadí. Máme zde nový svět, abychom ho zalidnili. Ty jsi bezdětná, ale vůbec nemáš pocit hanby nebo lítosti a chováš se jako kdyby to nebylo strašné thahu. Takový postoj je opakem jejich životních zkušeností, dokonce 1zdobení domu květinami či tkaní khanga se složitými yzory neodpovídá jejich zkušenostem, a proto se cítí ohroženi."

"Stále nevidím, co s tím mohu udělat," zaprotestovala. "Darovala jsem své původní khanga Wambi, ale odmítla je nosit. A navrhla jsem Bori, že jí ukážu jak získat ze své zahrádky větší sklizeň, ale neposlouchala mě."

"Samozřejmě, že ne," odpověděl jsem. "Starší ženy nebudou přijímat rady od nějaké manamuki o nic ochotněji, než by náčelník přijímal rady od čerstvého obřezaného mladého muže."

Musíš prostě" - v tomto místě jsem přešel do angličtiny, protože swahilština nemá odpovídající výraz - "nevyčnivat. Pokud to budeš dodržovat, problémy se vytratí samy od sebe."

Chvilu mlčela a uvažovala nad tím, co jsem jí řekl.

"Pokusím se o to," řekla nakonec.

"A když už budeš muset udělat něco, co na tebe přitáhne pozornost," pokračoval jsem opět ve swahilštině, "zkus to dělat tak, abys nikoho neurazila."

"Ani jsem netušila, že někoho urážím," namítla. "Jak se tomu mám vyhnout, až na sebe zase přivolám pozornost."

"Takové možnosti existují. Vezmi si například tu židli, kterou jsi vyrobila."

"Tom trpí již léta bolestmi v zádech. Udělala jsem mu židli, protože stolička neskýtala oporu jeho zádom: Očekávají snad ode mne, že nechám svého manžela trpět jen proto, že ony nepoužívají židli?"

"To ne," souhlasil jsem. "Ale můžeš říci mladším ženám, že ti Nkobe přikázal tu židli udělat, a tak to nebude na tobě."

"Ale bude to na něm."

Nesouhlasně jsem potřásl hlavou. "Muži zde mají větší svobodu jednání než ženy. Neuškodí jeho pověsti, když přikáže své manamuki, aby dbala o jeho pohodlí." Odmítl jsem se na dost dlouhou dobu, aby tato myšlenka mohla zapustit kořeny. "Chápeš?"

Povzdechla si. "Ano."

"A budeš se řídit mými radami?"

"Předpokládám, že jestli mám žít v míru se svými sousedy, budu muset."

"Vždycky existuje jiná možnost," připomněl jsem.

Energicky zavrtěla hlavou. "Snila jsem o místu jako je toto po celý svůj život a nikdo mě nedonutí ho opustit, když jsem jednou tady. Udělám cokoli, co budu muset."

"Dobře," řekl jsem a postavil jsem se na nohy, abych naznačil, že rozhovor je u konce. "V tom případě bude problém brzy vyřešen."

Ale samozřejmě nebyl.

Následující dva týdny jsem strávil návštěvou v sousední vesnici, jejíž náčelník nenadále zemřel. Neměl syny ani bratry a tím bylo zpochybněno následnictví. Vyslechl jsem všechny žadatele o trůn, projednával jsem celou situaci s Radou Starších dokud nebylo dosaženo jednomyslnosti, předsedal obřadu, při kterém byl nový náčelník, v obřadním šatu a účesu, uveden na trůn, a nakonec jsem se vracel do své vesnice.

Jak jsem stoupal pěšinou do kopce, uviděl jsem před svou chatou ženskou postavu. Když jsem přišel blíže zjistil jsem, že je to Shima, matka Ndemi.

"Jambo, Koribo," pozdravila mě.

"Jambo, Shimo," odpověděl jsem.

"Doufám, že se ti daří dobře."

"Jak může být starému člověku po téměř celodenním pochodu?" odpověděl jsem a posadil se naproti ní. Rozhlížel jsem se po svém boma. "Nevidím tady Ndemiho."

"Poslala jsem ho dnes odpoledne do vesnice, protože jsem s tebou chtěla mluvit o samotě."

"Týká se to Ndemi?"

Zavrtěla hlavou. "Jde o Mwange."

Ztěžka jsem si povzdechl. "Pokračuj."

"Já nejsem jako ostatní ženy, Koribo," začala. "Vždycky jsem se k Mwange chovala dobře."

"To mi říkáš."

"Nestarám se o její názory," pokračovala. "Koneckonců, já sama budu jednou matkou mundumugu a i když může být mnoho starších manželek, vždy bude jen jeden mundumugu a jedna matka mundumugu."

"To je pravda," potvrdil jsem v očekávání, kdy se dostane k důvodu své návštěvy.

"Proto jsem s Mwange jednala přátelsky a prokázala jí mnoho laskavosti; a ona mi oplácela stejně."

"To rád slyším."

"A protože jsem ji přátelsky pomáhala," pokračoval Shima, "cítila jsem s ní velký soucit, neboť jak víš, tíží ji thahu

neplodnosti. Napadlo mě, že když je Nkobe tak bohatý člověk, mohl by mít další manželku, aby pomohla Mwange s prací na shambo a zplodila mu syny a dcery." Na chvíli se odmlčela. "Jak víš, moje dcera Shuni bude dospělá před příchodem období krátkých dešťů. Proto jsem Mwange z přátelství a jako matka budoucího mundumugu navrhla, aby si Nkobe vybral za nevěstu Shumi a zaplatil z ní výkupné." V tomto místě se znovu *zarazila* a zamračila. "*Začala* na mě ječet jako šílená. Koribo, musíš jí domluvit. Tak bohatý muž jako Nkobe by neměl být nucen žít jen s jedinou neplodnou manželkou."

"Proč stále opakuješ, že Nkobe je bohatý muž?" chtěl jsem vědět. "Jeho shambo je malé a má jen šest kusů dobytka."

"Jeho rodina je bohatá," prohlásila. "Ndemi mi pověděl, že mají na pěstování a sklizeň mnoho lidí a strojů."

Díky za pomoc, malý Ndemi, pomyslel jsem si rozzlobeně. Nahlas jsem řekl: "To všechno je tam na Zemi. Tady je Nkobe chudý muž."

"I kdyby byl chudý," oponovala mi Shima, "nezůstane chudý, protože obilí a zelenina roste Mwange jako nikomu jinému. Snad je to požehnání od Ngai za jeho prokletí neplodnosti." Upřeně se na mě podívala. "Musíš s ní promluvit, Koribo. Bude to dobrá věc. Shuni je poslušná a umí tvrdě pracovat, a už nyní má Mwange velmi ráda. Nebudeme požadovat velké výkupné, protože víme, že rodina mundumugu nebude mít nikdy hlad."

"Proč jsi nepočkala, až vás Nkobe sám požádá, jak je zvykem?" zeptal jsem se.

"Myslela jsem, že když vyložím svůj nápad Mwange, pochopí jak je to moudré a promluví s Nkobe sama, protože on jí naslouchá více než většina mužů naslouchá svým manželkám, a jistě se jí představa plodné ženy, která by převzala část každodenních prací, bude líbit."

"Dobře," shrnul jsem. "Předložila jsi jí svůj nápad a nyní je na Nkobe zda učiní svou nabídku, nebo se rozhodne jinak."

"Ale ona říká, že mu nedovolí oženit se s žádnou další ženou," namítla Shima, spíše zmatená než uražená. "Jako kdyby nějaká

manamuki mohla zabránit svému manželovi, aby si koupil ještě jednu ženu. Neví nic o našem životě, Koribo, a proto s ní musíš promluvit. Musíš jí zdůraznit, že by měla být vděčná za další manželku, s kterou si může povídat a rozdělit se o práci, a že by neměla chtít, aby Nkobe zemřel a nestal se otcem dětí jen proto, že ona je prokletá." Na okamžik se *zarazila* a pak do dala: "A měl bys jí připomenout, že Shuni bude jednoho dne sestrou mundumugu."

"Těší mě, že ti tolik leží na srdci budoucnost Mwange."

Zachytila v mém hlasu stín sarkasmu.

"Je něco špatného na tom, že se starám i o moji malou Shuni?"

"Ne," řekl jsem. "Ne, to není nic špatného."

"Och!" řekla Shima, jako by si najednou vzpomněla na něco důležitého. "Až budeš mluvit s Mwange, připomeň jí, že byla pojmenována po mé sestře."

"Vůbec se nechystám mluvit s Mwange."

"Ne?"

"Ne," opakoval jsem. "Jak jsi šama řekla, není to její věc. Promluví si s Nkobe."

"A zmíníš se o Shuni?" naléhala.

"Promluví s Nkobe," odpověděl jsem aniž jsem cokoliv slíbil.

Zvedla se a chystala se k odchodu.

"Udělej pro ni něco, Shimo," řekl jsem.

"Ano?"

"Ať přijde Ndemi okamžitě do mého boma. Mám tady pro něj spoustu úkolů."

"Jak to můžeš tak jistě vědět, když ses právě vrátil?"

"Vím to," trval jsem na svém.

Rozhlédla se okolo mého boma, stále ještě v roli starostlivé matky. "Nevidím žádnou práci, která by zůstala neudělaná."

"Tak nějakou najdu," ukončil jsem náš rozhovor.

Odpoledne jsem sešel do vsi, protože starý Siboku potřeboval mast na své bolavé klouby a Koinnaga mě požádal o pomoc při

vyřešení sporu mez Njoro a Sangora. Šlo o to, komu patří tele, které se právě narodilo krávě, jež byla jejich společným vlastnictvím.

Když jsem byl s těmito záležitostmi hotov, umístil jsem ještě amulety na strašáky v polích a v půli odpoledne jsem se vydal za Nkobe, který právě sháněl svůj dobytek.

"Jambo, Koribo!" pozdravil mě mávnutím ruky.

"Jambo, Nkobe," odpověděl jsem a přistoupil jsem k němu.

"Nechceš zajít do mé chaty na trochu pombe?" navrhl mi. "Je čerstvě vy kvašené, Mwange ho uvařila právě včera."

"Díky za pozvání, ale pít teplé pombe v tak horkém odpoledni jako je dnešní, to není nic pro mě."

"Bude docela studené. Mwage zakopává tykev do země, takže nápoj vydrží chladný."

"To bych si tedy trochu vzal," souhlasil jsem a přizpůsobil se jeho tempu.

Mwange nás očekávala. Pozvala nás dál, do chladného nitra chaty, kde nám nalila pombe a pak se chystala odejít, protože manamuki nenaslouchá rozhovoru mužů.

"Zůstaň tady, Mwange," překvapil jsem ji.

"Doopravdy mám zůstat?" ujistňovala se.

"Ano."

Pokrčila rameny a posadila se na podlahu s rameny opřenými proti stěně chaty.

"Co tě sem přivádí, Koribo? zeptal se Nkobe a obezřetně se usazoval na židli. Bylo vidět, že ho zlobí záda. "Ještě jsi nás nenavštívil."

"Mundumugu zřídka přichází za těmi, kteří jsou natolik zdraví, aby mohli navštívit jeho," poučil jsem ho.

"Pak tedy jde o něco zvláštního," řekl Nkobe.

"Ano," upil jsem pome. "Je tu zvláštní důvod."

"Co je to tentokrát?" ozvala se Mwange napjatě.

"Co myslíš tím *tentokrát*!" zeptal se jí Nkobe ostře.

"Vyskytly se nějaké drobné problémy," vysvětloval jsem, "které se tě netýkají."

"Cokoliv se týká Mwange je i můj problém," odporoval mi Nkobe. "Nejsem ani slepý ani hluchý, Koribo. Víím o tom, že starší ženy ji odmítají přijmout mezi sebe - a vzteká mě to víc než trochu. Ustoupila ze svých názorů, aby sem zapadla, a vyšla jim vstříc dál než do půli cesty."

"Nepřišel jsem, abych s tebou diskutoval o Mwange."

"Opravdu?" řekl podezřívavě.

"Chceš tím říci, že ten problém se týká jeho?" naléhala Mwange.

"Týká se vás obou," odpověděl jsem. "Proto jsem k vám přišel."

"Dobře, Koribo - o co jde?" zeptal se Nkobe.

"Opravdu se hodně snažíš zapadnout do naší komunity a žít jako Kikuj, Nkobe," začal jsem. "Ale je tu ještě jedna věc, která se od tebe očekává, a kvůli ní jsem jsem si s tebou přišel popovídat."

"Co je to?"

"Dříve nebo později se od tebe bude očekávat, že si koupíš další manželku."

"Já to věděla!" vyhrkla Mwange.

"Jsem velmi šťastný s manželkou, kterou mám," řekl Nkobe s neskrývaným nepřátelstvím v hlase.

"To je možné," dopil jsem zbytek svého pome, "ale nemáš žádné děti a jak bude Mwange stárnout, bude potřebovat někoho, kdo by jí pomáhal s jejími povinnostmi."

"Ted' poslouchej ty mě!" odsekl Nkobe. "Přišel jsem na Kirinyaga, protože jsem chtěl učinit Mwange šťastnou. Až dosud se setkala jen s opovržením, klevetami a vyobcováním, a ty mi teď říkáš, že si musím přivést do domu další manželku, tak aby mohly ostatní ženy pokračovat v plivání na Mwange? Nemáme to zapotřebí, Koribo! Byl jsem úplně šťastný na své farmě v Keni. Můžu se tam vrátit, kdykoliv budu chtít."

"Jestliže to cítíš takto, pak by ses snad měl raději vrátit do Keni."

"Torné," zadívala se na něho Mwange upřeně a on ztichl.

"Je pravda, že tady nemusíte zůstat," pokračoval jsem. "Ale jste Kikujové žijící ve světě Kikujů a jestli zde chcete zůstat, bude se od vás očekávat, že se budete chovat jako Kikujové."

"Neexistuje zákon, který by prikazoval, že kikujský muž musí mít dvě ženy," odporoval Nkobe tvrdošíjně.

"Ne, takový zákon není," připustil jsem. "Stejně jako není zákon, který by říkal, že muž Kikujů musí počít děti. Ale takové jsou naše tradice a očekává se od vás, že je budete dodržovat."

"Ať jdou k čertu!" zavrčel anglicky.

Mwange ho uklidňovala s rukou na jeho rameni. "Za pralesem je tábor mladých bojovníků," řekla. Proč si oni nevezmou za manželky některé z mladých žen? Proč by je všechny měli uzurpovat pro sebe muži z vesnice?"

"Nemohou si dovolit manželky," objasňoval jsem. "Proto žijí sami."

"To je jejich problém," namítl Nkobe.

"Obětovala jsem hodně ve jménu souladu v komunitě," řekla Mwange, "ale ty žádáš příliš mnoho, Koribo. Jsme šťastni, jací jsme, a zamýšlíme tak zůstat nadále."

"Nezůstanete šťastni."

"Co tím chceš říct?" dožadovala se Mwange vysvětlení.

"Příští měsíc je rituál obřizky," řekl jsem. "Až skončí, bude tu mnoho dívek vhodných pro svatbu a jelikož jsi neplodná, je jen rozumné předpokládat, že několik rodin nabídne Nkobe, aby zaplatil výkupné za jejich dcery. Může odmítnout jednou, může odmítnout dvakrát, ale jestli bude v odmítání nevěst pokračovat, urazí většinu vesnice. Budou si myslet, že se mu jejich dcery nezdaří dost dobré, protože přišel z Keni, a navíc je urazí fakt, že odmítá mít děti, které by zalidnily naši prázdnou planetu."

"Vysvětlím jim své důvody," navrhl Nkobe.

"Nepochopí je," namítl jsem.

"Ne, nepochopí to," nešťastně souhlasila Mwange.

"Pak se tedy budou muset naučit s tím žít," řekl Nkobe pevně.

"A vy se budete muset naučit žít s mlčením a nenávistí," řekl jsem mu. "Je tohle život, jaký jste si představovali, než jste přišli na Kirinyaga?"

"Samozřejmě že ne!" zavrčel Nkobe. "Ale nic mě nemůže přinutit..."

"Budeme o tom přemýšlet, Koribo," přerušila ho Mwange.

Nkobe se omráčeně obrátil ke své ženě. "Co to říkáš?"

"Říkám, že o tom budeme přemýšlet," zopakovala Mwange.

"To je vše, o co vás žádám," vstal jsem a kráčel ke dveřím chaty.

"Žádáš mnoho, Koribo," řekla Mwange hoře.

"Nevyžaduji nic," odpověděl jsem. "Já pouze navrhuji."

"Je v tom nějaký rozdíl, když to pochází od mundumugu?"

Neodpověděl jsem jí, protože ve skutečnosti nebyl rozdíl v ničem.

"Vypadáš nešťastně, Koribo," prohlížel si mě Ndemi.

Právě skončil s krmením kuřat a koz, a nyní se posadil vedle mě do stínu akátu.

"Ano, jsem."

"Mwange," pochopil a pokývl hlavou.

"Mwange," potvrdil jsem. Uplynuly dva týdny, co jsem ji a Nkobe navštívil.

"Viděl jsem ji dnes ráno, když jsem šel k řece naplnit tvé tykve," řekl Ndemi. "Také se mi zdála nešťastná."

"Ano, je," řekl jsem. "A neexistuje nic, co bych s tím mohl dělat."

"Ale j si mundumugir."

"Já vím."

"Jsi nejmocnější ze všech lidí," nechápal Ndemi. "Určitě víš, jak ukončit její trápení."

Povzděchl jsem si. "Mundumugu je současně nejmocnější a nejslabší z lidí. V případě Mwange jsem nejslabší."

"Tomu nerozumím."

"Mundumugu je nejmocnější, když jde o výklad zákonů," vysvětloval jsem. "Ale je také nejslabší, neboť je to on ze všech lidí, kdo musí tyto zákony striktně dodržovat, děj se co děj," odmítl jsem se. "Snad bych jí měl dovolit, aby uplatnila to, co v ní je, místo aby byla pouhou manamuki. Ale protože to nedokáže, měl bych ji přimět, aby opustila Kirinyaga a vrátila se do Keni." Znovu jsem si povzděchl. "Jenže ona se musí chovat jako

manarnuki, pokud má žít zde, a zatím neporušila žádný zákon, který by mi umožňoval ji nutit k odchodu."

Ndemi se ušklíbl. "Být mundumugu je asi obtížnější, než jsem si myslel."

Usmál jsem se a položil mu ruku na hlavu. "Zítřka tě začnu učit, jak připravit mazání, které léčí nemocné."

"Opravdu?" rozzářil se.

Přikývl jsem. "Tvůj poslední výrok mi říká, že už nejsi dítě."

"Nejsem dítě již mnoho období dešťů," zaprotestoval.

"Neříkej nic víc," zatvářil jsem se kysele, "nebo místo toho budeme zkoušet další zařikání pro dobrou úrodu."

Okamžitě zmlkl a já jsem se zahleděl do vzdálené savany, kde se vyprahlou rovinou hnala vířící věž prachu, a snad po tisíci jsem přemýšlel, co s Mwange.

Nevím, jak dlouho jsem tak seděl bez pohybu, když jsem ucítil, že mě Ndemi tahá za přikrývku, kterou jsem si přehodil přes ramena.

"Ženy," syknul.

"Cože?" řekl jsem nechápavě.

"Z vesnice," ukazoval směrem k pěšině, která vedla k mému boma.

Podíval jsem se kam mířil a spatřil jsem, že přicházejí čtyři vesnické ženy. Byla tam Wambu, Sabo a Bori a tentokrát s nimi byla Morina, druhá žena Kimoda.

"Mám odejít?" zeptal se Ndemi.

Zavrtěl jsem hlavou. "Když se máš stát mundumugu, je na čase, abys začal poslouchat problémy, které má řešit."

Ženy se zastavily snad deset stop ode mě.

"Jambo," pozdravil jsem a pronikavě se na ně podíval.

"Ta keňská čarodějnice musí odejít!" *začala* Wambu.

"Tohle jsme už probírali," připomenul jsem ji.

"Ale teď porušila zákon," řekla Wambu.

"Och?" řekl jsem překvapeně. "Jaký zákon?"

Wambu chňapla za paži Morinu a postrčila ji blíž ke mně.

"Pověz mu to," pobídla ji triumfálně.

"Očarovala moji dceru," řekl Morina, viditelně nespokojeně v mé přítomnosti.

"Jakým způsobem Mwange očarovala tvoji dceru?" zeptal jsem se.

"Má Muri bylo hodné a poslušné dítě," rozhovořila se Morina. "Vždycky mi pomáhala s mletím obilí a starala se řádně o své dva mladší bratry, když jsem pracovala na poli, a nikdy nezapomněla na noc zavřít ohradu z tmavých větví, aby se do našeho boma nedostaly hyeny, které by roztrhaly naše kozy a dobytek." Na okamžik se zarazila a bylo vidět, co úsilí ji stojí, aby se nerozplakala. "Od posledního období dlouhých dešťů nedokázala Muri mluvit o ničem jiném než o nadcházejícím obřadu obřizky a o tom, který, jak doufala, za ni zaplatí výkupné. Byla nejlepší dcerou, dcerou na kterou by mohla být pyšná kterákoliv matka." Jedna slza jí skanula po tváři. "A potom přišla keňská žena, Muri *začala* trávit svůj čas s ní a teď - " z jedné slzy se náhle stal vodopád - " teď mi řekla, že nechce na obřad. Prý se nikdy nevdá a umře jako stará, neplodná žena!"

Morina již nebyla schopna slova a *začala* se bít sevřenými pěstmi do prsou.

"A to není všechno," přisadila si Wambu. "Důvod proč si Muri nepřeje být obřezána je ten, že keňská žena také není obřezána. A přitom má ta keňská žena za muže Kikuje a pokoušela se žít mezi námi jako jeho manarnuki." Upřeně se na mě zadívala. "Porušila zákon, Koribo! Musíme ji odsud vyhnat!"

"Já jsem mundumugu," napomenul jsem ji přísně. "Já rozhodnu, co je třeba udělat."

"Ty víš, co se musí udělat!" odporovala Wambu vztekle.

"To stačí," umlčel jsem ji. "Nic víc nebudu poslouchat."

Wambu na mě upřeně zírala, ale neodvážila se neposlechnout, nakonec se obrátila na patě a důstojným krokem scházela pěšinou zpět k vesnici, následována Sabo a stále ještě nařikající Morinou.

Bori zůstala ještě chvíli stát na místě a potom se na mě obrátila.

"Je to tak jak jsem ti to řekla předtím, Koribo," pronesla téměř omluvně. "Ona je opravdu čarodějnice."

Poté se i ona vydala zpátky do vesnice.

"Co budeš dělat, Koribo?" zeptal se Ndemi.
"Zákon hovoří jasně," řekl jsem unaveně. "Žádná neobřezaná žena nemůže žít s mužem Kikujů jako jeho manželka."
"Takže ji přinutíš opustit Kirinyaga?"
"Dám jí na vybranou a doufám, že si vybere odchod."
"To je moc špatné," řekl Ndemi. "Tolik se snažila, aby z ní byla dobrá manamuki."
"Já vím," řekl jsem.
"Proč na ni tedy Ngai sesílá tolik neštěstí?"
"Protože někdy nestačí jen chtít."

Stáli jsme v Přístavu - Mwange, Nkobe a já - a očekávali přilet lodí Údržby.

"Opravdu mě mrzí, že to nevyšlo," řekl jsem upřímně.
Nkobe se na mě upřeně podíval, ale neřekl nic.
"Nemělo to takhle skončit," pronesla Mwange trpce.
"Nemáme na vybranou," řekl jsem. "Jestliže chceme tady na Kirinyaga vytvořit svou vlastní Utopii, musíme se řídit jejími pravidly."

"To, že existuje nějaké pravidlo, ještě neznamená, že je správné, Koribo," řekla. "Vzdala jsem se téměř všeho, abych mohla žít zde, ale nenechám je, aby mě zmrzačili ve jménu j ednoho hloupého zvyku

"Bez našich tradic bychom nebyli Kikujové, ale pouze Keňané, kteří žijí na jiném světě," poznamenal jsem.

"Je rozdíl mezi tradicí a stagnací, Koribo," namítla. "Když potlačíte každou rozdílnost ve vkusu a chování ve jménu tradice, dosáhnete pouze stagnace." Odmlčela se. "Byla bych dobrým členem tohoto společenství."

"Ale špatnou manamuki," doplnil jsem ji. "Třebas je leopard dokonalý lovec a obávaný zabiják, nikdy nebude patřit do smečky lvů."

"Lvi a leopardi jsou již dávno vyhubeni, Koribo," řekla. "Nebavíme se o zvířatech, ale o lidských bytostech. Bez ohledu na to, kolik pravidel vytvoříte a kolika tradic se budete dovolávat, nedokážete všechny lidské bytosti přimět, aby myslely, cítily a jednaly stejně."

"Přilétá," oznámil Nkobe, jak loď Údržby protrhla tenký příkrov mraků.

"Kwaheri, Nkobe," řekl jsem a napřáhl ruku k rozloučení.

Chvilí se pohrdavě díval na moji ruku, poté se otočil a dál pozoroval loď.

Obrátil jsem se k Mwange.

"Snažila jsem se, Koribo," řekla. "Opravdu."

"Nikdy se nikdo nesnažil ušilovněji," řekl jsem. "Kwaheri, Mwange."

Zírala na mě, její tvář náhle změněna v masku bez emocí.

"Good-bye, Koribo," řekla anglicky. "A jmenuji se Wanda."

Následující ráno za mnou přišla Shima stěžovat si na Shuni, která odmítla nápadníka, kterého pro ni vybrali.

O dva dny později Wambu žalovala, že Kibo, Koinnageho nejmladší manželka, vyzdobila svou chatu barevnými stužkami a nechává si růst vlasy.

A ráno nato Kimi, jež měla pouze jednoho syna, oznámila, že nechce další dítě.

"Domníval jsem se, že to skončilo," řekl jsem s povzdechem a pozoroval Sangora, nešťastného manžela Kimi, jak se vzdaluje pěšinou do vesnice.

"Udělal jsi chybu, Koribo."

"Proč to říkáš?"

"Uvěřil jsi špatnému příběhu," prohlásil Ndemi se sebe-důvěrou vlastní mládí.

"Och?"

Přikývl. "Uvěřil jsi příběhu o Ošklivém Buvalu."

"A kterému příběhu j sem měl věřit?"

"O rmmumugu a hadu."

"Proč si myslíš, že jeden příběh je více uvěřenihodný než jiný?" otázal jsem se ho.

"Cožpak nám příběh o mundumugu a hadu neříká, že nemůžeme být zbaveni toho, co stvořil Ngai, jen proto, že nám to připadá odpudivé a zneklidňující?"

"To je pravda," potvrdil jsem.

Ndemi se pousmál a ukázal tři vztyčené prsty. "Shuni, Kibó, Kimi," vypočítával. "Tři hadi se již vrátili. Ještě zbývá dalších devadesát sedm."

Náhle jsem měl strašnou předtuchu, že má pravdu.

Darell Schweitzer

Poslední Titán

V narůžovělém šeru se před nimi tyčil ostrov, obklopený duněním bouře, s nohama obrovskými jako hory a s tělem, které zastínilo nebe. Hlava oné bytosti, zkreslená v černé siluetě proti západu slunce, byla tím, co námořníci vidali jako ostrov. Zatímco se nesmírné tělo přes den krčilo pod mořskou hladinou, hlava zůstávala nad vodou a na obrovské tváři se usazoval písek, kameny a naplavené dřevo. Teď se zuřící tvor vynořil z moře celý a z úžlabin temného těla mu stékaly proudy vody. Vlny se mu lámaly a pěnily ve výši kolen.

Rytíř-inkvizitor Oineras pozoroval celou scénu z malého člunu. Dokonce i on, jeden z nejzkušenějších služebníků Devíti bohů, byl naplněn úžasem a hrůzou.

Člun se zmítal na divokých vlnách. Oineras se rukama zachytil boků člunu a Kadmiem, jeho učedník, zápasil s vesly.

"Jen se drž svých vesel, chlapče. Nedívej se tam."

Kadmion se přesto ohlédl.

"Chlapče! Říkal jsem ti přeci - nechceš raději na oči pásku?"

Bylo pozdě. Hoch uviděl tu obří věc s ostrovem místo hlavy, která se tyčila proti obloze a oběma rukama metala blesky na všechny strany. Světelné odlesky se odrážely až od vzdálného obzoru. Celá země se chvěla. Věc rozmlouvala s bohy, ale byli to jiní bohové než Devět pravých, které uctívali spravedliví.

Kadmion vykřikl, pustil vesla a vrhl se na dno člunu. Zmítal se, prsty si zacpával uši a ruce tiskl k pevně zavřeným očím.

"Pane! Zachraň nás! Slyším jeho myšlenky! Naplňuje mne! To -"

Vedatis, poslední z Šerých Titánů, vyslal do světa sen. V dalekých zemích upadali muži i ženy, nadaní představivostí, do záchvatů vytržení a klesali k zemi. Kadmion, tak blízko u zdroje, všechno vnímal mnohokrát jasněji.

Chlapec sdílel Titánovu paměť a proto tu pověst, starou jako sám čas, znal lépe než svůj vlastní život. Viděl, jak se rodí Devět bohů a pozoroval je, když procházeli Nebeskými pláněmi. Nakonec přišli na vyvýšeninu uprostřed nebeských polí a odtud pozorovali první východ slunce. Když se otočili, uviděli, že se za nimi rovinou táhnou stíny. Podobaly se temným řekám, které proudí do pustin Nebytí, daleko za okraj Nebes. . Kadmion to všechno věděl a cítil tak živě, jako by byl přímo u toho, vnímal i hrůzu Devíti bohů v okamžiku, kdy stíny nasály sílu z hlubiny Nebytí a vzdorně se jim postavily na odpor. Tak, vznikli Šerí Titáni, rovnocenný, ale opačný obraz Bohů. Stali se z nich rozsévající zlých nešvarů a temnoty a rušili čistotu, řád a oslňující jas Devíti bohů. Byl mezi nimi Ohnivý Titán, Titán zemětřesení, Sedengul - pán větrů a sněhu, Aradvas - vládce vášní a chťice a, samozřejmě, Vedatis, Titán vládnoucí snům.

Titáni Bohům utekli, křičeli, smáli se a jako vlajku za sebou rozvínovali černou noční tmou. Bohové je pronásledovali, oddělovali přitom světlo od temnoty a tak vznikl Svět a byl pokryt zeměmi, oceány, zvířaty a lidmi. Jenže potom padly na Zemi

stíny Titánů a změnily ji nad pochopení Bohů. Oceány začaly bouřit. Zvířata se začala navzájem požírat. Lidé začali snít sny, které jim seslal Vedatis, a poznali výjimečnost a krásu a hrůzu a smrt.

Proto Bohové promluvili s nejschopnějšími z lidí, naplnili je svým duchem a poslali do boje s Šerými Titány. Dost lidí se bálo. Mnohem víc jich okouzly sny, které jim seslal Vedatis, a ztratili chuť pokračovat ve svém poslání. Přesto nakonec hrdinové první generace lidstva zahubili osm z devíti Titánů, a tak skoro vyplnili příkaz Bohů. Jenže svět se k čistotě, řádu a věčnému světlu nevrátil. Zůstával stále stejný, protože Vedatis uprchl.

Vedatis byl ze všech Titánů nejlivnější a nikdy se nepouštěl do přímého boje. Chtěl chránit své bratry, a proto pronikal do vědomí lidí, sesílal na ně sny a představy a říkal jim: "*Teď, když jste viděli Velký sen, ten oceán, na kterém pluje váš svět, když jste poznali, co to znamená skutečně žít a snít, mohli byste se toho všeho opravdu vzdát?*"

Jen nejpřísnější lidé vytrvali. Vedatis prchal, skrýval se v podobě velryby, uragánu, vtělil se do věcího roje a nočních zvuků a nakonec, když už neměl dost sil k dalšímu útěku, stal se ostrovem.

Tohle všechno proběhlo Kadmionovi vědomím a chlapec s výkřikem klesl na dno člunu. Obrazy se dotkly i Oinerasova vědomí, ale jen velice lehce. Vypudil je jako plané představy. Oineras nikdy nesnil.

Ten příběh ale znal. Staří hrdinové ho vyprávěli svým synům a ti zase svým, a tak to pokračovalo generací za generací. Mnoho lidí okouzly Vedatisovy sny a odpadli, ale ti, kteří si zapamatovali prapůvodní úkol lidstva, se stali Rytíři-inkvizitory.

Nezbývalo jich mnoho. Naštěstí jich už brzo nebude zapotřebí.

Oineras totiž znal konec příběhu.

Oineras konečně přišel zabít Vedatise, Titána snů.

Člun se divoce zmítal na vlnách a uchyloval se ze směru. O bok se rozbila vlna. Oineras se rychle nahnul kupředu a zachytil vesla dřív, než se vysmekla z havlinek. Seděl v nešikovné poloze, svíral vesla a pozoroval svého učedníka.

S určitým podrážděním ho napadlo, že zatímco má Kadmion svým způsobem dostatečnou dávku zbožnosti, aby se mohl stát Rytířem-inkvizitorem, což bylo v téhle dekadentní době samo o sobě výjimečné, chybí mu mnoho jiného.

Strčil do něj nohou.

"Vstaň, hlupáku!"

Kadmion vykřikl, zmlkl a nakonec začal tiše poňukávat. "Je tak krásný," ozval se po chvíli. "Ten sen. Ztratil jsem se v něm. Nemohl jsem najít cestu nazpět. Chtěl bych -"

Oineras ho chtěl nejdřív kopnout do žeber, ale pak se vzpamatoval. Rytíř-inkvizitor musí mít emoce vždycky pod kontrolou, připomněl si, čistý ve své víře.

Vtáhl vesla do leníky a pozvedl chlapce ze dna.

"Vstaň," řekl mu laskavě. "Neboj se, pamatuj, že jsme služebníky Devíti. Oni jsou s námi."

Roztřesený chlapec, napůl beze smyslu si sedl a s mistrovou pomocí zavěsil vesla zpět kam patřila. Loďka nabírala stále víc vody. Hoch začal znovu veslovat, ale naprosto mechanicky, jako někdo ponořený v hlubokém tranzu.

"Co jsi viděl?" zeptal se Oineras.

"Neumím to říct. Něco z toho bylo o Bozích a něco o Titánech. A něco... Byl jsem uvnitř toho snu a neumím ho popsat..."

"Měl jsi strach?"

"Měl."

Oineras chvíli mlčel. Pak se velice slabě usmál.

"Ty jsi můj chrt, Kadmione. Vedeš mě ke kořisti,"

Chlapec srovnal příď člunu tak, aby směřovala proti vlnám. Vesloval se zuřivou úporností. Neohlížel se. Oineras si sundal ozdobnou čapku svého úřadu s dlouhým štítkem a začal ji vylévat vodu z loďky.

"Přemýšlej, hochu. Tvůj sen zanedlouho skončí. Pak tě naplní čistota Devíti a po ničem jiném už nikdy nezatoužíš. To je má víra. Prozatím strádáš ve jménu spravedlivých. Bud' odvážný. Bud' hrdinou. Opravdu můžeš být hrdinou, věř mi."

Oineras znovu pozvedl hlavu a uviděl temná mračna, která se před nesmírnou postavou posledního Titána zavírala jako opona. Pod černým stropem bouře vybuchovaly blesky. Bílé korunné vlny se vzpínaly čím dál výš, až Titán zmizel za jejich vrcholky.

Přirazili ke břehu a v hustém dešti vytáhli loďku na pláž. O kamenité pobřeží se s dunivým řevem rozbíjel příboj. Voda sýčela na písku a chrástila oblázky. Člun ukryli mezi balvany, vysoko nad čarou přílivu, a vydali se do nitra ostrova.

"Pane? A co když vstane? Nezřítíme se dolů?"

"Pravý služebník Devíti nezná strach. Jen mě následuj. Můj vak vezmi s sebou."

Kadmion šel za ním a nesl látkový vak svého pána. Přelézali rozlehlé plochy kamene a Kadmionovi se zdálo, že vítr vanoucí roklinami křičí napůl zuřivým a napůl vystrašeným hlasem *ne, ne, ne*. Alespoň to tak znělo. Oineras si toho nevšímal.

Prošli mezi dvěma horami, které měly na příkrých stěnách vytesány obrovské tváře. Prázdné obličej, podobné nevýrazným maskám, měly otevřená ústa a z jedné se valilo dunění hromu a z druhých mlha.

Za horami se prostírala pustá pláň.

"Žije tady někdo?" zeptal se Kadmion, který skoro zapomněl, kde jsou a začal ostrov brát jako skutečný ostrov.

"Mohou tady žít svedení a zvrácení lidé, kteří zbloudili daleko od pravdy Devíti bohů a které Vedatis změnil k obrazu svému, aby mu mohli ještě lépe sloužit. Na takové bychom tady narazit mohli, ale určitě tady nežije jediný člověk pravé víry."

To už Oineras přednášel, mluvil stejným tónem jako každý den, když vyučoval svého žáka. Kadmion zjistil, že ho ten známý pevný tón uklidňuje.

Nad plání neustále ječel vítr. Nakupená kamenná pole se podobala vzbouřenému moři, které zkamenělo.

Zem se chvěla.

Po nějaké době se v temnotě před nimi objevilo blikající světlo. Jakmile se k němu přiblížili, ustálilo se.

"To je oko Serého Titána," ozval se Oineras. "Připravme se."

Došli k místu, kde zem mokvala a skládala se do sebe. Zastavili se v mělké jeskyni, chráněné dlouhou římsou a poklekli k vaku, který Kadmion nesl. Oineras ho otevřel a vytáhl z něj láhev mazání, vyrobeného ze slz Devíti bohů. Oba se svlékli a celí roztřesení v chladném větru se směsí natřeli. Pak si oblékli dlouhé bílé róby a na hlavu natáhli bílé kápě. Nakonec provedli zvláštní obřad a při něm si nasadili na tváře zlaté masky. Měly nevýrazné rysy a byly si navzájem velice podobné.

Než si Kadmion přiložil masku na obličej, zaváhal. Poznal tu tvář. Byla vytesána do obou hor, které nedávno minuli.

"Ty masky a roucha jsou obřadním oděvem Titánových kněží," zašeptal Oineras. "Ano, i takoví existují. Nazývají se Bratři snu. Než naše cesta skončí, pravděpodobně se s některými z nich setkáme. A teď si pospěš. Nasad' šiji."

Chlapec ho poslechl.

Úplně na dně vaku byl zašpičatělý kolík ze dřeva *éru*, které bylo zasvěceno bohům. Právě strom *éru* tvoří osu země. Kolík se deset dnů a nocí opaloval a vytvrzoval ve svatém ohni. To Kadmion dobře věděl, protože s tím měl mnoho práce. Oineras kolíkoikryl pod šaty.

Všechno bylo připraveno. Pomodlili se k Devíti bohům a vykročili ke světlu, které bylo Titánovým okem.

"Zdá se mi, že to vypadá jako okno," ozval se po chvíli Kadmion.

"To je jen klam, ale prozatím nám bude stačit, když to jako okno budeme brát."

Bylo to okno hostince, stojícího uprostřed malé vesničky. Kolem stálo sotva tucet napůl rozpadlých chatrčí, temných a tichých. Zdálo se, že všichni obyvatelé jsou v hostinci a zpívají jakousi divokou hymnu, uctívající někoho jiného, než Devět pravých Bohů. Byly určeny stínům, které vystupují z temnoty Snu, aby lákaly člověka.

Oineras zaklepal na dveře. Z rukávu mu tekla voda a vedle něj stál Kadmion, kterému se mokřý šat lepil na záda, a drkotal zuby.

Pod dotykem Rytíře-inkvizitora se dveře otevřely dovnitř a dvojice vešla do prostorné místnosti, osvětlené hučícími plameny krbu.

Zpěv ustal. V místnosti bylo dvacet lidí, snad mužů, snad žen, všichni oblečení v bílých róbách s kapucemi a se stejnými zlatými maskami na tvářích.

Dlouhou dobu nikdo nepromluvil. V krbu praskalo dřevo a do oken bušil déšť. Kadmion se ve svém mokřém oblečení neustále chvěl a upíral toužebný pohled k ohni. Zůstal však stát po boku svého pána.

"Kdo jste," zeptal se jeden z přítomných. "Vy nepocházíte z těla našeho otce, Vedatisa."

"Vy nejste ze Snu," ozval se další.

"Ve skutečnosti jsme z jeho snů," odpověděl Oineras. "Dlouho jsme bloudili v temném prostoru mezi světy, až nás nakonec Vedatis přivedl k vědomí na tomto ostrově. Jsme tady, abychom se k vám připojili."

"Něco takového se ještě nikdy nestalo."

"Vedatis se obrátil ve spánku a sestoupily na něj nové představy. I to, co se děje věčně, se muselo kdysi stát poprvé."

"A to se stalo i teď," promluvil Kadmion.

Oineras mu nenápadně, ale bolestivě, dupl na nohu.

"Připojte se tedy k nám," řekl jeden z přítomných.

Připojili se k nim a zpívali rouhavou hymnu. Oineras věděl, že mu Bohové odpustí, protože to byl jen účel, který nakonec posvětil prostředky. A Kadmion dělal jen to, co dělali ostatní.

Vedatis snil sny o zkaženém světě a ze snu se otrásl. Krčil se v chladném moři a podvědomě cítil na tváři pohyb něčeho, co mu spalovalo kamenné maso jako oživlý uhlík.

Otevřel oči a každé okno ve vsi jasně vzplálo. Vrcholky hor lemovala záře. Promluvil četnými ústy, místy, kde se vítr točil v jeskyních, krátech a rozsedlinách, a dával mu tak hlas. Svého nepřítele však nemohl najít.

Měl ošklivé sny plné starostí a obrátil se ve spánku.

Ze střeš padaly tašky a z polic nádobí.

Hostina se skládala z masa, ovoce a vína a to vše se podávalo z mýsy, ze které neubývalo. Každý člen společnosti při jídle

velice opatrně pozvedal zlatou masku, takže tváře zůstávaly neustále ukryty.

Kadmion zaslechl dušené hlasy, zvonění zvonků, vrzání kůže a tichou hudbu. Zvedl hlavu a uviděl, jak z temných zákoutí místnosti vystupují duchové. Králové, válečníci, knězi a kněžky, lidé z minulých dob. Měli na sobě překrásné, i když podivné oblečení a tváře nesmírně bledé. Jejich procesí obklopilo stůl a při jejich pohybu se začaly stěny místnosti ztrácet, zdálo se, že stůl a hodovníci už nejsou uvnitř, ale na vrcholku hory, pod jasnou noční oblohou plnou hvězd. Za hvězdami se rýsovaly tváře, jako by do našeho vesmíru temným sklem nebe nahlíželi obři - nejasné, nepochopitelné podoby zakázaných bohů z Velkého snu.

Chlapec přemýšlel, jestli je zahlédl ještě někdo jiný. Oineras seděl klidně a nebylo na něm vidět ani to nejmenší. Ostatní klidně jedli dál.

Pak se obloha zvlnila jako voda, do které někdo hodil kámen a scéna se změnila. Ocitli se v rozlehlém hradním sále. Sál se ztratil a seděli na palubě veliké bárky, ověšené černým sukem, která plula po moři plném husté mlhy.

Obrazy se střídaly jeden za druhým: Zelená louka za letního dne, pod modrou oblohou s bílými beránky. Tu louku znal, ležela kousek od jeho domova. Zahlédl dokonce strom, na který jednou vylezl. Přes louku k němu přicházela skupina svátečně oblečených a rozesmátých lidí. Poznával je všechny; šli tady sousedé z jeho rodné vesnice. Byli mezi nimi dokonce i otec s matkou, které neviděl celé čtyři roky, ode dne, kdy mu bylo deset a poslali ho do učení k Rytíři-inkvizitorovi.

Chtěl na ně zavolat. Chtěl se k nim rozběhnout. Začal se zvedat.

V tom okamžiku hostina skončila, společnost kolem stolu pozvedla ruce, objevily se stěny hostince a všechno bylo jako dřív. Kadmion si zase sedl. Zatímco většina přítomných přihlížela, dva z nich přinesli do místnosti velké zrcadlo a postavili je před stůl. Všichni se obrátili tak, aby na ně viděli. V hostinci zavládlo ticho, bylo slyšet jen praskání ohně a zvenčí vítr a dešť.

Dívali se a v zrcadle pomalu krystalizoval obraz. Zprvu jako něco obrovského, beztvareho, co se podobalo nedokončené práci šíleného sochaře, ale pak se postava zmenšila, tvář vyrovnala a v zrcadle stál někdo v bílém rouchu s kapuci a zlatou maskou na tváři.

"Bud' pozdraven, Vedatisi, náš Otče," ozvalo se sborem kolem stolu a většina přítomných sklouzla se svých židlí na zem na kolena.

"Povstaňte," řekl obraz v zrcadle a vztáhl k přítomným ruku, která se zvedla ze skla do místnosti.

Vstali a zjevení Šerého Titána k nim začlo mluvit. Vyprávělo jim o tajemství Boha snů, ale i o Devíti Bozích a o časech tak prastarých, že dokonce ani Devět ještě nechodilo po Nebeských pláních. Vedatis žil mimo čas a viděl do minulosti i budoucnosti jako člověk, kterému stačí otočit hlavu vpravo, nebo vlevo.

Mluvil o tom, co přijde.

"Ta dlouhá báj se chýlí ke konci," řekl. "Pátrání téměř skončilo. Tomu prvnímu zbývá už jen rezignovat a potopit se do posledního spánku beze snů. Je velmi starý a nesmírně unavený. Cítí, že konec se neodvratně přiblížil. Ten druhý, možná, ještě prohlédne."

Podruhé, i když jen na zlomek vteřiny, ucítil Ryť-mkvizitor záchvěv strachu. Byl si jistý, že je odhalen, ale zdálo se, že poznámka zapadla mezi množstvím ostatních proroctví. Ani na něj, ani na chlapce se nikdo ani nepodíval.

Nakonci obraz zmizel a zrcadlo bylo odneseno. Stěny místnosti se znovu zavlhnily jako zčeřená voda a podřadný hostinec se změnil v obrovský palác z bílého mramoru. Bohatě livrejovaní sluhové, každý se zlatou maskou na obličeji, doprovodili všechny přítomné k lůžkům v jejich komnatách.

Oineras a Kadmion zůstali spolu. Ocitli se v prostém pokoji, jehož stěny byly potaženy látkou podobnou hedvábí, která však

na dotek mrazila, jako by byla z ledu. Tvar všeho kolem byl neurčitý. Jakmile se někdo z nich upřeně podíval na nějaké místo, odvrátil zrak a zase se pohledem vrátil nazpět, zeď, roh místnosti, nebo sloupek lůžka vypadal úplně jinak.

V pokoji byla jediná postel s potřhanými pokrývkami. Cáry povlávaly v proudícím vzduchu a podobaly se chapadlům mořské medúzy. Oineras vytáhl *eruový* kolík, dotkl se jím lůžka a pokrývky se změnilly v obyčejnou látku.

Řekl Kadmionovi, aby si lehl. Chlapec ho váhavě poslechl. Oineras, s kolíkem v ruce, si klekl vedle postele na zem.

"Spi a pokus se zjistit, jak pevná je obrana našeho nepřítele. Až se dostaneš do samého středu Titánových snů - jsme totiž v bludišti a k jeho středu nám chybí jen malý kousek cesty - zjeví se ti pravda a Titánovy slabosti. Budou jako dveře, kterými vstoupíme, abychom našli toho zlého, který se před námi skrývá. Běž. Běž a veď mě."

Položil kolík na postel vedle Kadmiona.

Chlapec spal.

Vedatis cítil, jak se jeho síla ztrácí v okolním oceánu. Pálivý pocit byl vzdálený, neskutečný, jako by ho cítil někdo jiný. Byl unavený. Nohy měl slabé. Byl si skoro jist, že už se nikdy nezvedne. Cítil, jak na pobřežní kameny *naráží* příboj a drobí je pomalu na písek.

Stále však ještě snil své sny a posílal je do vědomí lidí na všech stranách. Nemohl se už ale pořádně soustředit, sny byly krátké, útržkovité, napůl tušené jako netopýr, který vám v noci zapleská křídly nad hlavou.

Kadmion uviděl páva se skvostnými, zářícími pery, který se vznášel na obloze a rozhazoval kolem sebe drahokamy. Ty se měnily ve hvězdy.

Z ptáka se nakonec stal měsíc, čistě bílý, bez tváře.

V temnotě pod oblohou plnou hvězd, si vzpomínal na zážitky ze svého dětství.

Jednou, to byl ještě velmi malý, si představoval, že v temnotě za oknem slyší hlasy. Volaly na něj a lákaly ho, aby přišel do lesa za loukou, aby si přišel poslechnout podivné písně a prohlédnout si nevidané věci.

"Jak je to daleko?" ptal se. "Jak dlouho tam půjdu?"

"Nekonečně a navěky," odpovídaly mu hlasy.

Ted' procházel pralesem a zdálo se mu, že nekonečně dlouho. Stromy se rýsovaly proti nebi jen v černých siluetách. Mýtiny světélkovaly něžným stříbrem. Prales žil. Neustále na něj volaly hlasy, byly jen kousek před ním, táhly za tou větší skupinkou stromů, ne, tam za tím ohybem cesty...

"Nekonečně a navěky. Do Snu."

Následoval je.

A vedle něj šla Ona. Ve městě, kde s Oinerasem rok žili, byla jedna dívka. To bylo o několik let později. Tenkrát už hlasy neslyšel. Zato je slyšel ted' a ona byla s ním. Obvykle si ho vůbec nevšímal. Zato někdy se s ním smála, když se pokusil říci jí něco veselého, smála se s ním, ne jemu, jako většina ostatních. Někdy, když se pokoušel hrát na píšťalku, se zastavila a poslouchala. Nikdy nebyl zamilovaný. Na to mu jeho mistr nedopřál času. Přemýšlel o tom, jaké to asi je. Možná později. Ještě přece nebyl tak starý.

Ted' s ní v bledém svitu měsíce krácel pralesem a vedli se za ruce. Došli na vrchol známého kopce. Stromy tam končily a před nimi se otvíral skoky výhled na kraj, který se táhl daleko, až k moři, kde měsíc stříbřil vrcholky vln. Stáli tam spolu dlouho, představovali si cizí kraje daleko za obzorem a jeden druhému vyprávěli pověsti o králích, královnách, čarodějích a zlatých palácích.

V téhle chvíli viděl ty paláce úplně jasně.

Zaslechl jakýsi hlas, který ho volal. Slyšel jeho zvuk, ale nerozuměl slovům. Zvedl hlavu a viděl, že měsíc ted' má tvář. Na

okamžik to byla tvář jeho mistra, ale pak se změnila v jinou, divokou a současně mnohem krásnější i strašnější, než cokoliv, co si dovedl představit.

Vykřikl, obrátil se k útěku a zjistil, že pomalu padá pralesem jemného skla, propadává vrcholky stromů a za ním se táhne dlouhá stopa skleněných úlomků. Necítil bolest. Jen silnou touhu, jako by spatřil neúžasnější věc na světě, ale ta mu zmizela z očí dřív, než pochopil, co to bylo.

Byl opuštěný, padal temnotou, a prales za ním se ztrácel.

Vedatis, Šerý Titán, který věděl, že velká Smrt je blízko a Sen že skončil, sebral všechny zbývající síly a naposled vstal.

Jeho tělo se však nevztýčilo s ním, spadlo z něj jako těžký plášť.

Vyšel na pobřeží a vlny se mu tříštily kolem nohou.

Zaduněl temnotou mramorového paláce a ve velkých halách zazářily blesky.

Došel ke dveřím. Cítil, že uvnitř jsou jeho nepřátelé, podobní žhavému uhlíku, který ho pálí na tváři. Vyrval dveře ze závěsů, celá stěna vybuchla a rozpadla se na prach. Po stropě a podlaze se rozběhly praskliny. Pilíře se prohýbaly. Chodby se v záplavě trosk začaly propadat samy do sebe.

Kadmiona probudilo hřmění hromu. Zamrkal. Pokoj byl temný a ve vzduchu vířila záplava prachu. Mistr ho strhl z postele ve chvíli, kdy se zatřásla podlaha. Ze stropu se v lavině kamení zřítil obrovský trám a lůžko rozdrtil.

Ledové tapety tály a pukaly. Zdi se ze všech stran propadaly dovnitř.

Oineras pozvedl kolík z *eruového* dřeva a začal volat jména devíti Bohů a pomalu, pečlivě je vyslovoval. Po vyslovení každého jména zvuk o něco zeslábl a trosky padaly o kousek dál.

Nakonec stála dvojice tiše a osamoceně uprostřed neprůhledné šedivé mlhy. Kadmion se chvěl zimou.

"Viděl jsi ho?" zašeptal Oineras.

"Viděl."

"Mluvil na tebe?"

"Myslím, že ano. Ale nerozuměl jsem mu."

"Tím lip. Kdybys mu byl rozuměl, mohl tě chytit do pasti."

"Kde je teď?"

"Velice blízko. Pojď. Seber odvahu spravedlivých. Vítězství je naše."

Kadmion zdaleka necítil takovou jistotu, jako jeho pán, ale přesto ho následoval hustou mlhou, napříč pustou krajinou, poseitou roztroušenými balvany. Mistr kráčel jen kousek před ním a jeho silueta, zkrácená hustou mlhou, se teď skutečně podobala svatému bojovníku, Rytíři-inkvizitorovi. Našlapoval opatrně, napjatě, kolík ze dřeva *eru* svíral v ruce jako meč a hlavu otáčel ostražitě ze strany na stranu. Nikdy předtím nepřipadal Oineras Kadmionovi tak úžasný, tak nelidský, jako v téhle chvíli, měl pocit, že mlhou před ním kráčí stín smrti. Současně si Kadmion uvědomoval, že stále méně a méně rozumí tomu, co tady dělají a proč. Znovu pocítil palčivou touhu po všem, co zahlédl ve svém snu, a ještě větší po tom, co neviděl, co zůstalo ukryto těsně za "okrajem jeho vnímání."

Pak si uvědomil, že tyhle myšlenky mu poslal Šerý Titán, měly ho svést, polapit.

Rozběhl se za Oinerasem a snažil se s ním za každou cenu držet krok. Zdálo se, že inkvizitor po kamenité půdě doslova klouže, zatímco Kadmion klopýtal, padal, odíral si kolena a znovu pracně vstával.

Oineras se k němu obrátil jen jednou, tvář měl v mlze šedou ábezvýraznou, naprosto vzdálenou všemu skutečnému, vřelému, věcem, které žijí a dýchají.

"Neboj se," zašeptal a jeho hlas zněl jako svist větru ve skalách. "Vzpomeň na devět Bohů a uleví se ti."

Ale Kadmionovi se neulevilo. Jen s velkou námahou držel se svým mistrem krok. Jediné zvuky kolem byly ty, které sám způsobil, jeho dech, chřestění oblázků *pod jeho* nohama. Oineras byl tichý jako chomáč mlhy, který na sebe vzal podobu muže.

Najednou jeho pán nepochopitelně zmizel. Kadmion si nedokázal vybavit okamžik, ve kterém se jeho mistr ztratil, stejně jako si člověk neuvedomí chvíli, ve které letmo mrkl okem. Náhle byl prostě sám.

Zastavil se. Nevěděl, co má dělat. Něco mu bránilo vykřiknout. Okolní ticho bylo strašlivé, ale děsilo ho méně než pomýšlení na to, že by měl vydat nějaký zvuk. Mlha mu připadala jako živoucí tvor, spící obluda, kterou si nepřál probudit.

Nakonec si prostě sedl na zem a čekal, zmatený a plný strachu. Když ho bude Oineras potřebovat, přijde si pro něj. Jestli ne, bude čekat, až bude Titán poražen někde jinde. On, Kadmion, na tom nemusí mít za každou cenu svůj podíl. Věděl, že jako učedník, který se zaučuje na Rytíře-inkvizitora, by u toho být měl, ale právě v téhle chvíli nevěřil, že se mu kdy podaří takového titulu dosáhnout.

Proč? Ptal se sám sebe. Proč? Nevěděl. Nevěděl vůbec nic. Někým způsobem se stal Oinerasovým učedníkem. Jeho rodiče ho inkvizitorovi předali, když byl ještě příliš mladý, než aby něčemu rozuměl. Jednoduše do své role dorostl.

Jinou neuměl. Byl prostě učedníkem svého pána.

"Kadmione," ozval se nedaleko něj tichý hlas. Byl naprosto bezvýrazný, jako hlas který neslyšíte, ale rozlehne se vám v polosnu hlavou.

Vzhlédl a viděl, že před ním stojí v cárech mlhy postava, obléčená do bílého šatu s kápí a se zlatou maskou na obličeji.

Vyskočil a rozběhl se k ní.

"Pane?"

Ten druhý nepromluvil. Pomalým pohybem si sundal masku, odklopil ji na jednu stranu, jako by otvíral dveře.

Kadmion na zlomek vetřiny zahlédl divokou, strašlivou tvář Šerého Titána. Pak obličej nahradila temnota, ne obyčejná prázdňá kápě, ale nekonečná hlubina.

"*Pohled a žasni.*"

Temnota se vylila z kápě jako temný kouř, narazila na zem, a rozlila se do tří stran, dál, než kam stačil Kadmion dohlédnout. Jen za zády se mu rozkládala holá zem.

Cizinec se tiše sesul do hromádky prázdňého šatstva a ta zmizela pod vrstvou temnoty.

Kadmion stál na útesu. Temnota kolem se změnila ve hvězdnou noc plnou hvězd. Svět končil několik stop od místa kde stál.

Nakonec uhodl a porozuměl, že noční obloha není tím, co se zdá a hvězdy nejsou hvězdami. Podařilo se mu těsně pod tenkou vrstvičkou světa zahlédnout velký Sen. Viděl jej tak jako ještě nikdo předtím. Nahlížel do nekonečné hlubiny, ze které se lidé probouzeli k životu s pocitem nepopsatelné ztráty a smutku a kam se nakonec plní strachu, zbavení zátěže těla, vraceli. Byli nejistí a vystrašení, protože už zapoměli skoro všechno, co se toho prapůvodního, nekonečné šťastného stavu týkalo.

Bylo to všechno tohle a ještě víc, ale chvílemi také úplně něco jiného. Kadmion nebyl sto pochopit svým vědomím, ani vyjádřit slovy rozměry Snu.

Bylo jasné, že je to Sen Bohů, Titánů, a ne sen čtrnáctiletého chlapce, který šel za svým mistrem, protože nic jiného neuměl. Byl v něm ztracený, pohlcený, jako dešťová kapka, která padla do rozbouřeného moře.

Stále však visel na útržcích vědomí a jedno mu bylo jasné: nesestoupilo na něj porozumění, jen vidění. Věděl také, že jeho mistr rozumí, ale neví, co je to vidění, a nemá dokonce ani schopnost snít. V tom bylo jejich neštěstí. Kdyby se tak mohli spojit v jednoho, kdyby tak...

Viděl celý svět, viděl prostory mezi světy, viděl věci, uložené v paměti Bohů, jak Devíti, tak těch ostatních...

Byl jako slepec ve společnosti jiného slepce, takže zrak je pro ně věc neznámá, nesdílitelná, nevyjádřitelná. Ale náhle prohlédl...

"Kadmione! Ty malý hlupáku! Co to děláš?"

... a za dunění okolní tmy zase oslepl...

Oineras ho držel za ramena. Chlapec křičel a pokoušel se vyprostit. Plakal. Sen zmizel, jako obraz malovaný na skle, který někdo roztříštil na tisíc kusů. Všude kolem něj byla šedivá mlha, holá kamenitá zem, studený vítr a za ramena ho držel Rytíř-inkvizitor.

Klesal k zemi, ale Oineras ho pozvedl a obrátil obličejem tam, kam předtím upíral oči. Teď už tam nebyl žádný útes, žádná hvězdná hlubina, jen holá kamenitá zem, která se kousek od nich ztrácela v husté šedé mlze.

"Titáne/" vykřikl Oineras. Mlou se k nim vracela zkreslená ozvěna výkřiku: "Titáne-áne-áne..."

"*Titáne!* Nech toho chlapce na pokoji. Přijď ke mně! Ukáž mi mně to, co jsi ukázal jemu!"

Vá, *Vedatis, jsem zde. Nech mne být,*" odpověděl mu hoch.

Jeho hlas měl sílu hromu. Zaskočený Oineras ho pustil.

Už to nebyl Kadmion. Oineras přihlížel, jak se postava zvětšuje a tyčí se nad ním do stále větší výšky. Pak si sundala masku, odklopila ji na stranu jako by otvírala dveře.

Pod maskou byla jen temnota, okamžitá, bez jediné hranice stínu, absolutní a nekonečná.

Mladý Oineras seděl v temné cele v nitru Svaté hory, třásl se nedočkavostí a boží bázni. Přestože byla cela chladná a vlhká, přestože stěny, sekané ve skále, byly studené jako led, byl mokřý potem. Srdce mu divoce bušilo.

Nastával čas jeho mužství. Knězi ho spolu s ostatními mladíky a dívkami z města vedli dlouhou chodbou do hlubin země, aby je ukryli před tván nebe a probouzejícího se světa Každého z nich se této, nebo některé následující noci, dotknou bohové. Nejen že jim pomohou překročit práh dospělosti, ale sešlou jim i sen a ten předurčí směr jejich života. Jak často slýchal, byl to jeden ze tff nejdůležitějších přechodů člověka: Ty další dva byly zrození a smrt.

Oineras seděl a čekal. Ztratil veškerou představu o čase. Zdálo se mu, že neuběhla ani hodina, když dostal hlad a jazyk mu otekl žízní. Chtěl olíznout vlhkost z kamenných stěn, ale když se pokusil vstát, začal dávat, padl na zem a omdlel. Později se prokřehlý a ztuhlý probudil v temnotě a věděl, že nesnil. Za celou tu dobu nevydal jediný zvuk. Hlasem by rozdrtil každý sen dřív, než by se dostal dojeno vědomí.

Mlčel. Znovu omdlel, nebo snad usnul a znovu se probral, aniž se mu cokoliv zdálo. Bohové se mu nezjevili.

Pak ho něco napadlo: Nezdálo se mu právě to, že mu bohové neseslali žádný sen?

Seděl, napjatý a tichý a pokoušel se odhalit tajemství svého snu.

Nic se nedělo. Nakonec se mu udělalo špatně ze zkažené vody, zvracel a vyprázdnil si vnitřnosti. Usínal a budil se tak dlouho, že už to ani nepočítal.

Nic se nestalo.

Nakonec se ozvaly kroky. Otevřel oči a v temnotě kus před ním se vznášelo světlo. Nijak zvlášť se nelišilo od přeludů, které jeho oči v posledních hodinách v temnotě viděly.

Ale tohle bylo přece jen trochu jiné. Zavřel oči a světlo zmizelo. Otevřel je, světlo se znovu objevilo a blížilo se k němu.

Nakonec se přiblížilo natolik, že osvětlilo tvář vrásčité stařeny s loučí v ruce. Obličej měla namalován různě širokými pruhy v bílé a černé a on věděl, že takhle si musí namalovat tvář každý, kdo má jednat s nečistým.

Dívala se na něj s odporem.

"Ty jsi tady ještě? Jsi ze všech poslední, všichni už jsou pryč. Věděla jsem, že to budeš ty. Zapadá to jedno do druhého."

Dotkla se ho holí. Vyhrabal se na nohy a zvedl ruku, aby se o ni opřel. Ustoupila před ním. Padl z úst do bláta.

Později, když trochu zesílil, podařilo se mu vstát a stařena ho vyvedla ze svaté hory do oslepujícího denního světa.

Venku na něj čekali knězi a starší města.

"Přivedla jsem *unvatiho*" řekla stařena. Odhodila louč a s t'ukáním hole se rychle šourala pryč.

Unvati. Věděl, co to znamená. Nevidoucí. Nepodarek. Ten, se kterým Bohové nemluví. Ten, který nesnil.

Starší i knězi se od něj odvrátili. Lidé, které potkával na ulici, nějakým zjmsobem poznali, že je *unvati*, a když procházel kolem, ukřývali před ním tváře.

S pláčem utekl z města. Pak se jeho smutek změnil ve zlost. Pochodoval napříč světem. Čas se mu zrychlil, noc a den ho mýjely jeko bílá a černá plátna, pleskající ve větru. Prošel mnoho zemí. Dostal se až do síně Rytířů-inkvizitorů a stal se největším a nejhorlivějším z nich. Brzo se dozvěděl, že ti, kteří jej nazvali *unvatim*, byli odporní rouhači, kteří se na hony vzdělili čistotě, světlu a jediné správné cestě, kterou jim ukazovalo Devět bohů.

Vydal se napříč světem a hledal posledního z Šerých Titánů. Pořídil si dokonce učedníka, Kadmiona. Nakonec se spolu dostali až na ostrov, který nebyl ostrovem, ale hlavou Vedatise, Titána snů.

Stál v mlze a držel chlapce Kadmiona za ramena, Pak už Kadmion nebyl Kadmion, ale Vedatis. Obrátil se a vztyčil se nad Oinerasem.

"Hle!" řekl Titán. "Konečně ti bylo dopřáno snu. Tady je. Celý."

Vedatis si odklopil masku. Tvář pod ní chyběla.

Pak zmizel a zůstala jen tma. Oineras neviděl nic. Ale pocho- pil. Konečně chápal.

Plakal.

Kadmion si zbytek celého dobrodružství pamatoval velice mlhavě.

Několik minut stál v mlze vedle svého pána. Pak vyšlo slunce a mlha začla mizet. Oineras stál vedle něj, ale jeho zlatá maska byla pryč.

Sluneční paprsky se dotkly vrcholku hory. Kadmion vzhlédl a s výkřikem ukázal rukou. Divoce tahal Rytíře-inkvizitora za rukáv. Po úbočí hory se rozložilo světlo a stín a spolu s barvou písku a kamene vytvořily obličej starce. Z hory na ně pohlížela tvář Titána Vedatise.

Titán si povzdechl a nad ostrovem zahučel vítr.

Naproti téhle hoře byla další. Na ní vytvořila sluneční záře a ustupující mlha obrovskou zlatou masku.

Byly to tytéž dvě hory, které Kadmion s Oinerasem minuli po svém příchodu na ostrov. Teď byly obě živé, zlatá maska se leskla ve výrazu nenávisť, tvář starce však odrážela jen únavu a smutek.

Kadmion měl pocit, že se tady odehrává zápas. Očima nestačil všechno sledovat. Oineras se tyčil do výše hor, řval ve svatém rozhořčení tak, že se chvěla země a z hor se řítily kamenné laviny. Kadmion vykřikl v marném pokusu někoho varovat. Zlatá maska na úbočí otevřela ústa a vychrlila plamennou záplavu. Cítil jak se celé údolí naplnilo žhavým vedrem. Padl k zemi, zakryl si tvář a svíjel se pod plameny, které se ho z jakéhosi podivného důvodu ani nedotkly.

S řevem a hromovým rachotem, pod kterými se zachvěl svět a zahučely plameny, se kámen a oheň srazily. Kolem Oinerase a Kadmiona se však roztoupily, stejně jako vlny kolem kůlu, zaraženého na pobřeží do písku. V prchavých záblescích, spíš jako ve snu si Kadmion uvědomil, že Oineras stojí uprostřed plamenů a bojuje s Titánem, osvobozeným z pout hory, která jej svírala. Rytíř-inkvizitor se změnil v obra stejně velkého jako byl Titán. Kolík ze dřeva *éru* měl připravený a plameny kolem něj se roztupovaly.

Kadmion kašlal, oči mu slzely kouřem, narážely na něj úlomky kamene a žhavé jiskry, ale on nehnutě stál a přihlížel. Netrvalo dlouho a obě obří postavy zmizely v záplavě temného kouře, ve kterém křížem krážem poletovalyblesky.

Chlapec vstal a kousek poodběhl.

Potom se ohlédl. Kouřová clona se rozdělila a v ní docela zřetelně zahlédl tvář Titána, která se rýsovala na svém místě na úbočí hory. Viděl, jak *začala* ztrácet tvar, jako stan, kterému někdo přežezal napínací lanka, jak pomalu sklouzla z úbočí hory a zavlhla se po kamenech na jejím úpatí.

Mnohem později, když se začal vzduch čistit, prošel Kadmion kouřícím údolím. Volal jméno svého mistra.

"Tady, chlapče."

Hlas byl slabý. Kadmion k němu zamířil. Našel mistra stojícího nad tvář Titána, která mu ležela u nohou jako pomačkaný stan. Masem se propalovaly žhavé balvany. V místech, kde odhořely docela, bylo vidět Titána. Hlava bez tváře, tělo svrasklé, začernalé a syrové, ponořené v kameni jako v mělké vodě. Stále ještě byl obrovský, měřil alespoň pět metrů od temene hlavy k místu, kde se mu stehna slévala se zemí.

Vedatis ještě žil. Tělo se chvilkami slabě pohnulo. Kadmion cítil ve svém vědomí slabý zachvěv. Vrátila se mu slabá vzdálená vzpomínka na Sen.

Oineras krácel po Titánově tváři. Potácel se a namáhavě dýchal. Kadmion měl dojem, že jeho mistr každou chvilku ztratí vědomí.

Neztratil. Nezlomná vůle ho poháněla kupředu. Rytíř-inkvizitor nohama obkročil Titánův krk. Pozvedl vysoko nad hlavu kolík z *eruového* dřeva a krvavým očním důlkem ho vrazil Titánovi hluboko do mozku.

Tak nakonec Vedatis spatřil Smrt, která si pro něj přišla ze vzdálených světů a vtělila se do podoby Oineras, Rytíře-inkvizitora. Viděl ji v té obyčejné podobě, v jaké ji lidem tolikrát ukazoval ve snech: zjevení s hlavou v podobě umrlčí lebky, postava která se nad ním obkročmo tyčí do závratné výšky a v rukou svírá kolík z *eruového* dřeva. Lebka se postupně změnila v zlatou masku a nakonec v upocenou lidskou tvář s divokýma očima, špinavou od sazí a plnou nenávisti.

Ještě naposled vstoupil Oinerasovi do vědomí. Našel v něm šílenství, tím prošel jako dveřmi a dotkl se nejzazší oblasti Oinerasova nitra vzpomínkou na Velký sen*

Pak už se jen pokoušel uniknout bolesti, ponořit se do minulosti. Podíval se na opačnou stranu - do budoucnosti. Rozprostírala se tam jen temnota. Ohlédl se do minulosti a v ní uviděl celý svůj dlouhý a slavný život.

Kadmion cítil, že Sen umírá. Poprvé v životě něco takového cítil i Oineras.

Kadmion ztratil vědomí. Oineras vykřikl.

Mnohem později, když se Kadmion probрал, řekl Oineras: "Teď musíme ty, které jsme osvobodili, obrátit na pravou víru, víru k devíti Bohům." V jeho hlase zněla taková prázdnota, že se ho Kadmion ani neptal, jestli věří tomu, co říká.

Ještě později, když kráčeli napříč ostrovem, pod čistou oblohou, Kadmion se obrátil k mistrovi: "Už rozumím tomu, za co jsme bojovali. Věděl, že přišel jeho konec a že s tím nemůže nic dělat. Chtěl však přežít tak dlouho, aby nás přinutil porozumět. Chtěl, abychom si ho zapamatovali."

"A s ním i Velký sen," řekl Oineras. "Chtěl, abychom si pamatovali hlavně ten."

"Ano, určitě to tak bylo."

I v chůzi oba cítili přetrvávající ozvěnu Snu, jako výkřik, který se ztrácí v hlubinách propasti.

Hostinec zůstal z větší části stát. Všechny ostatní budovy ve vesnici se rozpadly.

Oineras a Kadmion vešli dovnitř. Dvacet maskovaných sedělo kolem krbu plného popela.

"Je mrtev," řekl jeden z nich.

"Je mrtev," přisvědčil Rytíř-inkvizitor prázdně. "Jste svobodní."

"Nejsme svobodní," řekl další. "Ani vy. A nikdy už nebudete."

Sejmuli si masky a stali se z nich jednotlivci, stan muži a ženy, mladíci a dívky, jeden chlapec v Kadmionově věku, všichni zbledlí vzpomínkami a s očima rozšířenými ozvěnou Snu.

Kadmion si uvědomil, že má masku stále ještě na tváři. Rychle ji sundal. Napadlo ho, zda i jeho obličej prodělal takovou proměnu.

Oinerasův obličej mu připomínal tvář z úbočí hory, tu starou, unavenou a smutnou.

"My jsme ti," ozvala se jedna žena, "kteří cítili Zázrak nejsilněji. Každý z nás je vyvrženec, lidé kolem nás měli strach z toho, co jsme cítili tak silně. Nakonec jsme každý svou cestou došli až sem, k Vedatisovi, a ten nás všechny miloval. Teď, když odešel, nejsme ničím."

"Jestli je to tak, pak jsem zvítězil," řekl Oineras bez jakéhokoliv přesvědčení. "Bohové vás zničí."

A ani tentokrát se Kadmion nemusel ptát svého mistra, jestli věří tomu, co říká.

"Ať to zkusí," odpověděla mu žena. "Jsme naplnění vzpomínkou na Sen a Sen se dokáže dotknout i vědomí Bohů."

"Budeme Bohy strašit," ozval se jeden mladík.

"A my," odpověděl mu Kadmion, který opatrně uchopil mistra za ruku a vedl ho ke dveřím, "my jsme také naplnění vzpomínkou na Sen. My budeme chodit strašit svět."

Na zemi ležel střepec zrcadla. Kadmion ho minul na cestě ke dveřím a zahlédl v něm svůj odraz.

Tvář měl proměněnou světlem.

**přeložil Jan Kantůrek
ilustroval Karel Soukup**

Robert Silverberg

Tajný společník

(d

okončení)

V první polovině povídky došlo k podivuhodnému setkání v hlubinách vesmíru: mladý kapitán kosmické lodi Meč Orionu přijde do styku s tzv. bludnou maticí - shlukem elektického pole, tvořícím obsah vědomí cestujícího, který nemá dost prostředků na to, aby vesmírem putovalo celé tělo. Věc má však tři háčky: Za prvé, bludná matrice se (s jeho svolením) nastěhovala přímo do jeho hlavy. Za druhé: původním nositelem tohoto vědomí byla mladá, osamělá dívka. Za třetí: nikdo z posádky se nesmí dozvědět, že kapitán poskytl matici pojmenované Vox útulek právě ve svém mozku.

11

Požádala mne, abych ji vzal na procházku, abych jí ukázal Velké prázdno.

Byl to třetí den, kdy se ve mně skrývala. Život na palubě Meče Orionu se vrátil k normálu, nebo abych byl přesný, zaběhl se v novém režimu, v němž měla své místo i přítomnost nezjištěná a zřejmě nezjistitelné bludné matrice na palubě.

Jak Vox předpověděla, našli se někteří, kdo rychle uvěřili, že chybějící matrice musela uniknout ven do vesmíru. Vždyť bdělé palubní mozky nenašly ani stopu její přítomnosti. Ale ostatní kolem sebe střídali podezíravými pohledy, jako by očekávali, že uprchlík se pokusí do nich vtrhnout přes míšní konektory zajišťující přístup k jejich nervovému systému. Chovali se, jako by na lodi strašilo. Abych je uklidnil, nařídil jsem ve dne v noci provádět kontroly obvodů, které by odhalily každý bludný impuls nebo podezřelý sled signálů. Každá elektronická anomálie byla řádně prošetřena, ale žádné šetření pochopitelně nikam nevedlo. Ted', kdy Vox sídlila v mém mozku a ne v obvodech lodi, byla mimo dosah podobných metod.

Nevěděl jsem, zdali někdo tuší pravdu. Snad Roacher, ale neudělal žádný pokus mne odhalit. Dokonce se v hovoru se mnou k tématu bludných matic už nevracel. Možná, že vůbec nic nevěděl, možná, že věděl všechno a bylo mu to jedno. Možná, že si jen zatím nechával své závěry pro sebe. Neviděl jsem do něj.

Pomalu jsem si zvykal na svůj dvojitý život a na svou každodenní rozpolcenost. Vox se rychle stala částí mého já, stejně jako mé paže a nohy. Když byla zticha, - často jsem od ní neslyšel ani slůvko celé hodiny - nevěnoval jsem jí víc pozornosti než ruce nebo noze. Ale přesto jsem nějak cítil, že je tam uvnitř. Hranice mezi její a mou myslí se postupně stíraly. Naučila se mne ovládat. Občas se mi zdálo, že spolu žijeme v jednom těle odjakživa, spíše než že já jsem původní nájemník a ona pouze host. Začal jsem cítit svou mysl jako něco, co se od její příliš nelišilo, jako pouhou pavučinu elektrických sil, která je v současné chvíli uložena v měkkých vlhkých polokoulích mozku kapitána lodi. Zdálo se, že každý z nás se může procházet v té vlhké nervové tkáni jak se mu zlíbí, objevovat se a mizet nenápadným strašidelným způsobem typickým pro matrice.

Jindy to ovšem bylo jiné. Nemyslel jsem na její přítomnost a staral se o svou práci, jako by se pro mne nic nezměnilo. A pak mne náhle překvapilo, když se

Vox ohlásila nějakou poznámkou nebo otázkou. Musel jsem se naučit hlídat své reakce, aby se neprojevy navenek, pokud se to stalo, když jsem byl v přítomnosti členů posádky. I když nikdo kolem nás nemohl slyšet, co mi říkala a co jsem jí odpovídal, věděl jsem, že by byl naší maškarádě rychle konec, kdyby mne někdo zastihl v konverzaci s neviditelným společníkem.

Jak hluboko pronikla do mého mozku, jsem pochopil, když mne požádala, abychom šli na vycházku.

"Jak ses o tom dozvěděla?" zeptal jsem se překvapeně, protože vycházky mezi hvězdy jsou soukromým potěšením kosmických cest. Sám jsem o nich nevěděl, dokud jsem nevstoupil do Služby.

Vox mé překvapení pobavilo. Poznamenala, že podrobnosti hvězdných vycházek jsou všeobecně známé. Ale v jejím hlase jsem postřehl falešný tón. Mohli zeměplazové opravdu vědět tolik o našich zábavách? Nebo vytáhla své vědomosti z nejhlubších vrstev mého vědomí?

Raději jsem se neptal. Nechtělo se mi brát ji s sebou do Velkého prázdna, chtěl jsem si je nechat jen pro sebe. Nebyla jedním z nás. Patřila na nějakou planetu, neprošla výcvikem ve Službě.

Rekl jsem jí to.

"Stejně mne vezmi s sebou," řekla. "Je to jediná šance, kterou kdy budu mít."

"Ale výcvik..."

"Nepotřebuju ho. Když ho máš ty, já ho mít nemusím."

"A co když to nebude stačit?"

"Bude," řekla. "Vím, že bude, Adame. Nemusíš se bát. Máš výcvik, že? A já jsem přece ty."

12.

Společně jsme projeli od Oka dolů na strojní palubu, kde dřímá duše lodi a sní své pulsující sny o vzdálených galaxiích, zatímco nás žene stále kupředu nekonečnou nocí.

Míjeli jsme pásma naprosté temnoty i vodopády světla, místa, kde vířily spirály stříbřité záře, které vybuchovaly ve vzduchu jako polární záře, i chodby tak šíleně spletené, že probouzely zapomenuté vrozené pocity hrůzy z tmy a neznáma v každém, kdo jimi bloudil. Hvězdná loď je místo plné tajemství. Vox se schoulila a ztuhla hrůzou v té části společného mozku, která patřila jí. Jak jsme sestupovali dolů do lodi, cítil jsem záchvěvy její hrůzy.

"Opravdu to chceš zkusit?" zeptal jsem se.

"Ano!" vykřikla vášnivě. "Nezastavuj!"

"Je možné, že tě při tom odhalí," řekl jsem jí.

"Je možné, že ne," řekla.

Pokračovali jsme v sestupu. Ted' jsme právě byli v království tří hnacích buněk, kyborgů Gabriela, Banqua a Fleecea. Byli to tři členové posádky, které nikdy neuvidíme u stolu v jídelně, protože sídlili zde ve stěnách strojovny. Byli stále zapojeni, stále napájeli svou energií nenasytný chřtán lodi. Už jsem vám řekl, že ve Službě máme přísloví, že když vstoupíš do Služby, vzdáváš se těla a získáváš duši. Pro většinu

z nás jsou to jen slova - když se navždy loučíme s planetami a začínáme žít svůj nový život v lodi, nevzdáváme se přímo svého těla, ale jen jeho základních potřeb, těch upocených slabostí tak drahých domorodcům. Ale někteří z nás se obětují doslova. Maso je pro ně zbytečnou přítěží. Zbavují se ho úplně, protože vědí, že mohou život na lodi prožívat stejně plně i bez něho. Svolili k přeměně na části hvězdného pohonu. Právě oni dodávají energii, z níž pramení síla, která nás žene nebem. Jejich práce nikdy nekončí, odměnou je jim určitý druh nesmrtelnosti. Není to volba podle mé chuti, myslím, že byste si ji nevybrali ani vy, ale oni jsou šťastní. O tom nemůže být pochyb.

"Už zase na procházku, kapitáne?" zeptal se Banquo. Byl jsem tady totiž hned druhý den cesty. Neztrácel jsem ani chvíli, abych si dopřál této velké výhody Služby.

"Je v tom něco špatného?"

"Ne, nic," řekl Banquo. "Jen je to neobvyklé, nic víc."

"V pořádku," řekl jsem. "To mě nemusí zajímat."

Banquo je lesklé kovové vejce dvakrát tak velké jako lidská hlava, propojené kabelem do zástrčky ve zdi. Uvnitř vejce je matrice toho, kdo si kdysi na světě jménem Sunrise, kde neznají noc, říkal Banquo. Zlatá svítání a zářivé dny pro něj zřejmě nebyly dost dobré. To, co si Banquo skutečně přál, bylo stát se zářivým kovovým vejcem visícím na zdi strojní paluby Meče Orionu.

Hvězdnou vycházku mi mohl připravit kterýkoli ze tří kyborgů. Ale Banquo už mi jednou posloužil a zdálo se mi vhodné obrátit se znovu na něj. Byl z těch tří nejsrdečnějších. Připadal mi přístupný a přátelsky naladěný. Při mé první návštěvě se mi Gabriel zdál být příliš suchý, vzdálený a nepochopitelný. Je to jeden z prvních modelů, který prožil na palubě lodi jako kyborg tři lidské životy a už v něm moc lidského nezůstalo. Fleece byla mnohem mladší, zbrklá a náladová. Nevěřil jsem jí. Ve své podivné přecitlivělosti by mohla vycítit skrytou přítomnost někoho jiného, kdo se se mnou vydává na cestu.

Uvědomte si, že při hvězdných vycházkách ve skutečnosti neopouštíme loď, i když se nám to zdá. Pokud bychom vystoupili ven dokonce jen na okamžik, byli bychom smeteni a navždy ztraceni v nebeské propasti. Vystoupit z hvězdné lodi není jako vylézt ven z planetoletu, který se pohybuje obyčejným prostorem. Ale i kdyby to bylo možné, nemá žádný smysl loď opouštět. Venku není nic k vidění. Nebeská loď se pohybuje jen prázdnou tmou.

Ale i když tam není nic k vidění, neznamená to, že tam nic není. Venku čeká celý vesmír. Kdybychom ho mohli vidět, zatímco cestujeme tím zvláštním prostorem, kterému se říká nebe, zjistili bychom, že je zploštělý a zakřivený. Zmocnila by se nás iluze, že vidíme všechno najednou, všechny vzdálené galaxie až k počátku času. To je Velké prázdno, harmonie kontinua. Naše obrazovky nám ukazují jen simulaci, protože se občas potřebujeme ujistit, že tam vesmír ještě je.

Hvězdná loď letí podél mohutných siločar, které křižují tuto obrovskou propast jako poledníky mapy

starých námořníků. Když jdeme na hvězdnou procházku, pohybujeme se podél těchto siločar a jsme jimi pevně připoutáni k lodi, která nás nese kupředu nebem. Zdá se nám, že jsme vystoupili do vesmíru, můžeme shlédnout dolů na loď, na hvězdy a na všechny světy nebes. Na chvíli se staneme malou hvězdnou lodí, která letí bok po boku své velké matky. Je to kouzlo nebo spíš iluze. Dojmy se tak těsně blíží našemu vnímání skutečnosti, že nelze zjistit žádný rozdíl. Takže ve skutečnosti je to totéž.

"Připravena?" zeptal jsem se Vox.

"Naprosto."

Přesto jsem zaváhal.

"Jsi si jista?"

"Jen pokračuj," řekla netrpělivě. "Dělej!"

Sám jsem sáhl po konektoru a zapojil ho. Banquo začal přizpůsobovat impedance. Pokud objeví černého pasažéra, bude to právě teď. Ale kyborg nenaznačil, že něco není v pořádku. Zeptal se, zda jsem připraven, a já mu dal znamení, aby pokračoval. Následoval krátký pocit tepla v zádu na krku, když moje matrice, a současně s ní i Vox, vyrazily ven a přes Banqua se hnaly dolů, aby se spojily s duší lodi.

Byli jsme zachyceni, přitaženi a pohlceni nekonečnou silou, která je podstatou lodi. Když se nás zmocnily cívkové stroje, roztočily nás kolem dokola, odrážely od vektoru k vektoru, nelítostně natahovaly a napínaly. A najednou bylo všude kolem nás světlo tak jasné, že zaznělo v nebi jako úder zvonu. Byli jsme venku. Naše hvězdná procházka začala.

"Ach," řekla Vox. Jen tichý výkřik, tlumený vzdechem nadšení.

Zářivý plášť lodi ležel na tmavé podušce nebe jako bílý stín. Daleko dopředu z něj šlehal kužel chladného ohnivého světla a hrozivě se vzpínal ke klenbě nebes. Vzadu za námi sahal do nedohledna. Štíhlý obrys lodi byl uvnitř jasně vidět. Jehla i její Oko, všech deset kilometrů lodi jsme si mohli změřit jediným pohledem.

A pak tu byly hvězdy. A kromě nich i nebeské světy.

Hvězdný pohon zhušťuje dimenze, přibližuje jeden rozměr druhému. Tak mizí pojem vzdálenosti a lidé mohou cestovat po galaxii. V tom, jak se nebe jeví našim očím, není žádná logika, žádný řád. Ať se podíváme kamkoliv, vidíme vesmír zhroucený do sebe a odhalující nekonečné řady nekonečných částí, z nichž se skládá. Každá část hvězdného pole obsahuje všechny hvězdy. Nelze vytyčit hranici mezi minulostí a budoucností. To, na co se díváme, je naprosto mimo možnosti našeho chápání, a tak to má být. Díváme-li se totiž Okem lodi na nebe, vidíme vesmír očima Boha. A my nejsme bohové.

"Co vlastně vidíme?" zabručela Vox.

Pokusil jsem se jí to říct. Vysvětloval jsem jí, jak definovat její relativní polohu, co znamená nahoru, dolů, dopředu, dozadu, jak běží čas od začátku ke konci. Připomněl jsem dohodnutý souřadnicový systém, podle něhož se orientujeme v tomto od základu nepochopitelném prostoru. Našel jsem jí známé hvězdy a světy a ukázal jí je.

Nerozumněla ničemu. Byla úplně ztracena.

Řekl jsem jí, že to není žádná hanba.

Řekl jsem jí, že jsem byl stejně vydešený, když jsem podstupoval výcvik na simulátoru. Že to prodělal každý, a dokonce i kdyby strávil tisíce let na palubě hvězdných lodí brázdících hladinu nebes, může jen velmi přibližně popsat a pochopit, co nám hvězdné vycházky ukazují. Skutečné pochopení není v silách ani těch nejlepších z nás.

Cítil jsem, jak zápasí, aby se vyrovnala s dopadem všeho toho, co se točilo a plulo kolem nás. Její mysl byla pružná, i když zatím jen napůl zformovaná, a já tušil, že si vytváří svůj vlastní systém .vysvětlení, předpokladů a přirovnání. Už jsem jí nemusel pomáhat. Nejlepší bylo, aby se s tím vyrovnala sama. V každém případě jsem jí víc pomoci nemohl.

Na této své druhé hvězdné vycházce jsem měl co dělat sám se sebou, pořád ještě jsem měl oči navrch hlavy.

Znovu jsem se podíval na miriády světů, obíhající po svých drahách. Viděl jsem je zřetelně jako malé jasné kuličky rotující v propastné noci Velkého prázdna. Červené, modré, zelené světy se na mne dívaly, některé ke mně obracely svou tvář, jiné se ukazovaly jen jako štíhlé srpký. Jak se držely svých vyznačených drah! Jak visely na svých hvězdách!

Vzpomněl jsem si na chvíli, kdy jsem před několika virtuálními dny k nim pocítil stejný soucit a lítost. Uvědomil jsem si, že jsou zaklety navždy, aby sledovaly stejnou cestu kolem stejné hvězdy, setrvaly v beznadějně podřízenosti a nesmyslně znovu opřasovaly svou věčnou dráhu. V jejich očích jsme možná tuláci bez domova, ale mně připadaly jako nejubožejší z otroků. Tehdy jsem málem plakal pro nebeské světy, ale teď jsem ke svému překvapení necítil soucit, ale spíš lásku. Nebyl důvod truchlit nad nimi. Byly tím, čím byly a v jejich pevných drahách a poslušném pohybu po nich byl spravedlivý řád. Byly spokojeny se svým údělem. Kdyby se jen na okamžik vymanily ze svého poddanství, ve vesmíru by vznikl chaos. Oběžnice jsou základem, na kterém stojí celý vesmír. Vědí to a jsou na to pyšné. Plní věrně své úkoly a my je musíme ctít za pečlivé plnění povinností. A s úctou přichází i láska.

To ve mně nejspíš mluví Vox, řekl jsem si.

Nikdy jsem nepřemýšlel o takových věcech. Milovat planety s jejich oběžnými drahami? Co to je za nesmysl? Ale snad to nebyla podivnější myšlenka než můj soucit s nimi jen proto, že nebyly hvězdnými koráby. Jenže ten pocit se zrodil v hloubi mé vlastní duše a zdálo se mi, že má logiku. A teď ustoupil naprosto opačnému názoru.

Miloval jsem světy, které kroužily přede mnou v majestátní nebeské noci a přesto se nehýbaly.

Miloval jsem i toho podivného uprchlíka ukrývajícího se ve mně, děvče, které shlíželo na tyto světy a milovalo je pro jejich nehybnost.

Najednou jsem ucítil, jak se mne zmocnila a netrpělivě mne táhne kupředu, dál do hloubi nebes. Už leccos pochopila, věděla, jak se to dělá. A byla mnohem odvážnější, než bych si troufl já. Společně jsme se procházeli mezi hvězdami. Nebyla to jen chůze, ale i úprk a let, cestovali jsme mezi nimi jako bohové. Jejich horký dech zpíval jen pro nás. Bušila do nás jejich pulsující záře. Jejich majestátné pohyby

v nás zněly jako strhující hudba. Šli jsme dál a dál, ruku v ruce. Vox mne vedla a já se nechal táhnout hlouběji a hlouběji do zářivé propasti vesmíru. Když jsme se nakonec zastavili, loď nebyla nikde v dohledu, pluli jsme jen sami dva obklopeni závojem sluncí.

V té chvíli se mé duše zmocnilo nadšení. Cítil jsem, že mám věčnost na dosah. Ne, to není přesné. Zní to, jako bych propadl iluzi jakési nadřazenosti, ale o to vůbec nešlo. Spíše jsem cítil, že jsem se octl na dosah věčnosti, v milujícím objetí celistvého a dokonalého vesmíru, v němž všechno má a bude mít své místo.

Proto chodíme na hvězdné vycházky. Kvůli pocitu sounáležitosti, kvůli vědomí, že jsme součástí božské dokonalosti vesmíru.

Když přijde ta chvíle, nelze říct předem, jaký bude mít důsledek. Obvykle se člověk změní. Když jsem se vrátil ze své první hvězdné procházky, neuvědomoval jsem si žádnou změnu, ale za necelé tři dny jsem náhle poskytl útočiště bludnému duchovi. Porušil jsem tak nejen nařízení, ale jednal jsem i proti svým vlastním zásadám. Vždy jsem byl člověkem, který si potrpěl na soukromí. Dokonce i když jsem vzal k sobě Vox, byl jsem rád, že její a **má** mysl zůstaly oddělenými osobnostmi uvnitř našeho společného mozku.

Ale teď jsem najednou dělal, co jsem mohl, abych zrušil všechny hranice, které mezi námi zůstaly.

Zatím jsem jí neřekl nic o svém životě, než jsem odešel na nebe. Jejím otázkám jsem se plaše vyhýbal, odrážel jsem je polopravdami nebo otevřeným odmítnutím. Tak jsem se choval ke každému, byl jsem zvyklý hájit si své soukromí. K Vox jsem byl snad ještě odmiťavější než k jiným, protože ke mně pronikla tak blízko. Jako bych se bál, že prozrazením nějakých informací o svém nitru jí otevřu cestu, aby mne mohla ovládnout úplně a pohltnout mne svou nezkrotnou živočišnou duší.

Teď jsem jí nabídl celou svou minulost, rád a hned. Obrátili jsme se nazpět a vraceli se z toho apokalyptického místa uprostřed všehomíra. A zatímco jsme se vznášeli v náruči Velkého prázdna a pomalu pluli mezi tmou a světlem, které vytvářela loď, řekl jsem jí o sobě všechno, co jsem zamlčoval.

Myslím, že to byly samé drobnosti, i když pro mne byly nabitý skrytým významem. Řekl jsem jí jméno své domovské planety. Ukázal jsem jí, odkud pocházím, moře s olovenou hladinou a oblohu barvy kouře. Jazyky řídké šedé kosodřeviny za naším domem, kde jsem běhával celé hodiny. Byl jsem vysoký štíhlý chlapec, který neúnavně dupal po skřípajícím písku, jako by měl v patách demony.

Ukázal jsem jí vše. Střízlivé dětství, mládí plné problémů, i opatrného, přestrašeného mladíka, kterým jsem se stal. Přátele, kteří pro mne navždy zůstali cizími, jejichž hlasy se utopily v dutých nesrozumitelných ozvěnách, i milěnky, jejichž láska pro mne postrádala hlubší smysl. Řekl jsem jí i o svém pocitu, že jsem jediná živá bytost na světě, že každý kolem je umělý a má uvnitř spoustu drátů a ozubených koleček. Že celý svět je jen plochý bezbarvý sen, v němž jsem na chvíli uvízl, ale z něhož se jednou probudím do skutečného světa, světla, barev a bohatých pocitů. Že možná vůbec nejsem člověk, ale byl jsem zanechán v galaxii lidí úplně jinými tvory, kteří se pro mne jednoho dne vrátí.

Vyprávěl jsem jí to s lehkým srdcem a ona mou zpověď přijímala stejně. Věděla, o co jde. Nebyly to příznaky šílenství, ale beznadějně prázdné fantazie osamělého dítěte, které hledalo smysl nepochopitelného vesmíru, který v něm budil pocit cizoty a strachu.

"Ale nakonec jsi unikl," řekla. "Našel jsi místo, kam patříš!"

"Ano," přikývl jsem. "Máš pravdu."

A vyprávěl jsem jí o dni, kdy jsem náhle na obloze uviděl světlo. Mou první myšlenkou bylo, že se pro mne vrátili mí skuteční rodiče. Druhou, že kolem letí kometa. Světlo patřilo hvězdné lodi, která přiletěla do naší planetární soustavy. A když jsem se díval vzhůru do temnot a snažil se uvidět jiskřičky pendlů, které k ní stoupaly s nákladem a cestujícími směřujícími z našeho světa k nějakému neznámému místu na druhém konci galaxie, uvědomil jsem si toho dne, že mým skutečným domovem je hvězdná loď. Pochopil jsem, že Služba je mým osudem.

. A tak se stalo, řekl jsem, že jsem opustil svůj svět, své jméno, a svůj život, abych se stal jedním z těch, kdo plují mezi hvězdami. Řekl jsem jí, že to je má první cesta a vysvětlil jí podivný zvyk Služby, zkoušet všechny nové důstojníky tím, že se jim hned svěří velení. Zeptala se mne, zdali jsem tu našel štěstí. Rychle jsem řekl, že ano, ale po chvíli jsem se opravil. Ne, ještě ne, ale zdá se mi, že ho tu najdu.

Chvíli byla zticha. Dívali jsme se na rotující světy a hvězdy, které se jako zářivé barevné hroty hnaly ke svým vzdáleným cílům. Shlíželi jsme na ohnivé bílé světlo, které vytékalo z lodi jako krev nějakého neznámého božstva. Napadlo mne, co všechno riskuji, když ji v sobě schovávám. Odehnal jsem tu myšlenku. Teď nebyla pravá chvíle ani místo pro pochybnosti, strach nebo nejistotu.

Pak mi řekla: "Jsem ráda, žeš mi to všechno pověděl, Adame."

"Ano, já taky."

"Od začátku jsem cítila, jaký jsi člověk. Ale musela jsem tě to slyšet vyslovit vlastními slovy, vlastními myšlenkami. Je to přesně, jak jsem řekla. Ty a já jsme z jednoho těsta. Jsme jako hranaté kuličky ve světě kulatých zástrček. Tys utekl do Služby a já do nového života v těle někoho jiného."

Uvědomil jsem si, že Vox nemluví o mém těle, ale o tom novém, které na ni čekalo na Slepé uličce.

A pak mi také došlo, že jednou z věcí, o které se se mnou nikdy nepodělila, bylo vysvětlení, čím bylo její staré tělo tak špatné, že ho musela opustit. Kdybych ji znal lépe, myslel jsem si, mohl bych ji i víc milovat. Teprve se všemi nedostatky je to skutečná láska. Ale ona se styděla, uhýbala a já na ni nikdy nenaléhal. Teď, venku pod chladnou září nebes jsme se jistě přiblížili plnému splynutí duší, úplné důvěře.

Řekl jsem: "Ukaž se mi, Vox."

"Já? Jak se můžu ..."

"Ukaž mi svůj obraz. Takhle jsi pro mne příliš abstraktní. Vox. Hlas. Jenom hlas. Mluvíš ke mně, žiješ uvnitř mne a já při tom nemám ani ponětí, jak vypadáš."

"Přesně tak to chci."

"Neukážeš mi, jak vypadáš?"

"Nevypadám nijak. Jsem matrice. Jsem jenom elektřina."

"To chápu. Myslím, jak jsi vypadala předtím. Tvé staré já, které jsi nechala na Kansasu IV."

Neodpověděla.

Myslel jsem, že váhá, že se nemůže rozhodnout. Ale čas plynul a ona se stále neozývala. Slyšel jsem jen ticho, jen úplné ticho, které mezi nás padlo jako ocelová opona.

"Vox?"

Nic.

Kde se schovávala? Co jsem jí udělal?

"Co se děje? Zlobíš se kvůli tomu, co jsem se tě zeptal?"

Žádná odpověď.

"To nevadí, Vox. Zapomeň na to. Vůbec to není důležité. Nemusíš mi ukázat nic, co skutečně nechceš."

Nic. Ticho.

"Vox? Vox?"

Světy a hvězdy přede mnou vířily v tupém zmatku. Světlo lodi hřmělo nahoru a dolů celým spektrem. Zmocnila se mne panika, hledal jsem ji, ale nemohl jsem v sobě najít ani stopu její přítomnosti. Nic. Vůbec nic.

"Jste v pořádku?" ozval se jiný hlas. Byl to Banquo z paluby lodi. "Zachytil jsem nějaké dost divné signály. Raději byste se měl vrátit. Stejně jste byl venku dost dlouho."

Vox byla pryč. Překročil jsem nějakou nedotknutelnou hranici a zahnal jsem ji.

Tupě jsem dal Banquovi příslušný povel a on mne vtáhl zpět dovnitř.

13,

Šel jsem vzhůru, palubu po palubě, tmou a tajemnými prostory lodi, směrem k Oku. Byl jsem sám. Zmítala mnou bouře ticha, jako obrovská vlna tříštící se na nekonečném pobřeží. Vox mi strašně scházela. Nikdy ještě jsem nepocítil tak úplnou samotu jako teď. Ani jsem si neuvědomil, jak jsem si zvykl na její přítomnost a jaký dopad by mohlo mít, kdyby mne opustila. Za těch pár dní, kdy jsem jí poskytoval ochranu, se mi začalo zdát, že dvě duše v jednom mozku je pro člověka něco normálního. Teď jsem měl pocit, že být v lebce sám, je ostuda.

Když jsem se blížil k místu, kde se paluba posádky zužuje do křivky Oka, ze stínů náhle vystoupila štíhlá postava.

"Kapitáne!"

Měl jsem hlavu plnou své ztráty, takže mne zastihl nepřipraveného. Uskočil jsem a strašně se lekl.

"Pro Boha, člověče!"

"To jsem jenom já, Bulgar. Nelekejte se, kapitáne. Jenom Bulgar."

"Nech mne být," řekl jsem a odměřeně jsem mu pokynul, aby mi ustoupil z cesty.

"Ne, počkejte, kapitáne. Počkejte, prosím."

Chytil mne za ruku a zadržel mne. Zastavil jsem se a obrátil se k němu, celý jsem se trásl hněvem.

Bulgar byl Roacherův partner, jemný, tichý muž s olivovou pletí, širokými ústy a velkýma smutnými očima. On a Roacher brázdili oblohu společně mnohem dříve, než jsem se narodil. Doplnovali jeden druhého. Zatímco Roacher byl malý a suchý, vysušený jako ovoce, které někdo nechal na slunci sto let, jeho partner Bulgar byl malý a jemný a ve srovnání s ním vypadal masitější a plný života. Společně tvořili neporazitelný celek. Dovedl jsem šije snadno představit, jak leží společně ve své kóji navzájem propojeni, jedna bytost ve dvou tělech, spojení ještě těsnější než Voxajá.

Jen s obtížemi jsem chytil rovnováhu. Upjatě jsem řekl: "Co se děje, Bulgare?"

"Mohli bychom si spolu na minutku promluvit, kapitáne?"

"Už mluvíme. Co ode mne chceš?"

"Jedná se o tu bludnou matici, pane."

Má reakce byla zřejmě silnější, než čekal. Překvapěně vykulil oči a ustoupil o krok nebo dva.

Olízl si rty a řekl: "Přemýšleli jsme, kapitáne, jak pokračuje pátrám, jestli už máte nějakou představu, kde by mohla být ta matrice..."

"Kdo jsme my, Bulgare?" řekl jsem studeně.

"Muži. Roacher. Já. Ale i někteří z ostatních. Hlavně Roacher, pane."

"Aha. Takže Roacher chce vědět, kde je matrice."

Muž přistoupil blíž. Díval se mi zpříma do očí, jako by hledal Vox za maskou mé s obtížemi udržované bezvýrazné tváře. Věděl něco? Věděli to ostatní? Chtělo se mi vykřiknout, ona už tu není, je pryč, opustila mne, utekla do vesmíru. Ale zdálo se, že Roachera a jeho kolegy trápí něco jiného než možnost, že by se Vox schovávala ve mně.

Bulgar mluvil měkkým podezřívavým neklidným hlasem. "Roacher má velké starosti, kapitáne. On už byl na lodích, kde se vyskytly bludné matrice. Ví, co všechno mohou způsobit. Dělá si opravdu starosti, kapitáne. Chtěl jsem vám to říct. Ještě nikdy jsem ho neviděl tak ustaraného."

"Co si myslí, že by mu matrice udělala?"

"Bojí se, že by ho ovládla," řekl Bulgar.

"Ovládla?"

"Že by se dostala do jeho mozku přes konektor. Že by mu prožrala mozek. Takové případy se staly, kapitáne."

"Ale proč by se to mělo stát zrovna Roacherovi? Na lodi je přece lidí víc. Proč ne tobě? Proč ne Pedregalovi? A co Rio de Rio? Nebo ještě jednou někdo z cestujících?" Zhluboka jsem se nadechl. "Nebo proč se to nemůže stát mně, když už o tom mluvíme?"

"Chci jenom vědět, pane, jaká je teď situace. Zdali jsme zjistili, kde matrice je. Zdali ji můžete chytit."

V Bulgarově pohledu bylo něco podivného. Napadlo mne, že jsem opět podrobován zkoušce. Popis Roachera strachu z infiltrace a ovládnutí bludnou maticí může být ve skutečnosti jen nepřímá cesta, jak zjistit, zdali už se to nestalo mně.

"Řekni mu, že je pryč," řekl jsem.

"Pryč, pane?"

"Pryč. Zmizela. Už není na lodi. Řekni mu to takhle, Bulgare. Může klidně zapomenout na možnost, že by vyhledala jeho vzácný konektor."

"Ona?"

"Ano, je to přece ženská matrice. Ale to teď není důležité. Je pryč. Můžeš mu to říct. Utekla. Odletěla do nebe. Konec poplachu." Zamračil jsem se na něj. Chtěl jsem se ho rychle zbavit, abych zůstal sám se svým novým hořem. "Neměl by ses vrátit zpět na své místo, Bulgare?"

Uvěřil mi? Nebo si myslel, že jsem narychlo splácal nějakou průhlednou lež, abych zakryl svou spoluvinu na nezjistitelnosti matrice? Nemohl jsem si být jist. Bulgar se mi lehce uklonil a začal couvat.

"Ano, pane," řekl. "Díky, pane. Vyřídím mu to, pane."

Ustoupil mezi stíny a já pokračoval vzhůru.

Cestou jsem minul Katkata a o chvíli později Raebucka. Beze slova se po mně ohlédl. V Katkatově pohledu byla téměř láskyplná výčitka, ale Raebuckův ledový nenávistný výraz mne téměř zamrazil. Každý svým způsobem říkal vinen, vinen, vinen. Ale čím?

Dřív jsem si představoval, že každý, koho jsem potkal na palubě, poznal na první pohled, že ukřívám uprchlíka a jen čekal, abych se prozradil nějakou hloupou maličkostí. Teď bylo všechno naopak. Dívali se na mne a já si říkal, že si nejspíš říkají, je úplně sám, nemá už nikoho, a já se choulil a styděl za svou samotu. Věděl jsem, že jsem na samé hranici šilenství. Byl jsem unavený a přepracovaný. Možná byla chyba, že jsem šel na vycházku podruhé tak brzy. Potřeboval jsem odpočinek. Toužil jsem po klidném koutku.

Začal jsem si přát, aby na palubě Meče Orionu byl někdo, s kým bych se mohl poradit. Ale s kým? S Roacherem? S Jasonem 612? Byl jsem tu úplně izolován. Jediný, s kým jsem mohl na lodi otevřeně mluvit, byla Vox. A ta byla pryč.

V bezpečí své kabiny jsem se napojil na lékařský automat a dopřál si desetiminutové sezení. Pomohlo to. Obavy a složité nejistoty, které mi zamotaly hlavu, se pozvolna začaly vytrácet.

Zapnul jsem lodní deník a probral přehled svých povinností kapitána na zbytek dne. Blížili jsme se k bodu obratu, jednomu ze silových uzlů rozmístěných stejnoměrně v nebi, který musí hvězdná loď v letu zachytit a využít k získání rychlosti pro průlet dalším sektorem vesmíru. Zachycení bodu obratu se provádí automaticky, ale teoreticky padá odpověď na otázku za úspěšné provedení manévru na kapitána. Rozkazy musím vydat já a dohlížet na celý proces od začátku až do konce.

Ale na to byl ještě čas.

Zavolal jsem palubní mozek Henry Henry 49, který měl právě službu, a zeptal jsem se ho na novinky kolem hledání matrice.

"Beze změny, pane," odpověděl mozek okamžitě.

"Co to znamená?"

"Sledování pokračuje podle rozkazu, pane. Ale zatím jsme nezjistili polohu chybějící matrice."

"Žádné stopy? Ani náznak?"

"Vůbec žádné údaje, pane. Ve skutečnosti neexistuje způsob, jak odlišit nepatrný elektromagnetický impuls bludné matrice od šumového pozadí elektro-nického systému lodi."

Věřil jsem mu. Jason 612 mi řekl totéž téměř stejnými slovy.

Řekl jsem: "Mám důvod domnívat se, že matrice už není na palubě lodi, Henry Henry 49."

"Opravdu, pane?" zeptal se Henry Henry 49 svým obvyklým neupřímným a posměšným hlasem.

"Ano. Po pečlivém zvážení situace jsem došel k závěru, že matrice opustila loď v průběhu dnešního dne a už o ní neuslyšíme."

"Mám to zaznamenat jako oficiální stanovisko, pane?"

"Zaznamenej to," řekl jsem.

"Hotovo, pane."

"Takže můžeš, Henry Henry 49, zrušit okamžitě pátrání a uzavřít případ. Zaznamenáme úbytek jedné matrice a účetní Služby se tím mohou zabývat později."

"Správně, pane."

"Konec spojení," nařídil jsem.

Henry Henry 49 zmizel. Seděl jsem uprostřed nádhery své kabiny, v duchu se vracel ke své hvězdné vycházce a snažil se znovu prožít ten pocit harmonie, lásky a jednoty se všemi světy nebes, který mne uchvátil, když jsme spolu s Vox pluli Velkým prázdňem. Znovu jsem cítil bolest ztráty, která mne postihla. Za chvíli budu muset vstát, jít do řídicího centra a dohlížet na celý manévr zachycení bodu obratu. Ale teď jsem mohl zůstat sedět, tiše, bez pohybu, a ponořit se hluboko do své samoty.

"Já jsem tady," řekl nečekaně tichý hlas.

Bylo to jako rána přímo na srdce. Chvíli trvalo, než jsem mohl promluvit.

"Vox?" vydechl jsem konečně. "Kde jsi, Vox?"

"Tady."

"Kde?" zeptal jsem se.

"Uvnitř. Nikdy jsem neodešla."

"Tak ty jsi nikdy..."

"Zaskočil jsi mne. Musela jsem se na chvíli scho-vat."

"Věděla jsi, že tě hledám?"

"Ano."

Zrudly mi tváře. Hněv ve mně vybuchl a projel všemi žilami jako ohnivý příval. Cítil jsem, že hořím.

"Tak ty jsi věděla, co jsem cítil, když jsi... když jsem myslel, že už tu nejsi."

"Ano," řekla po chvíli ještě o něco tišeji.

Začal jsem zuby a počítal do deseti. Řekl jsem si v duchu, že mi nic nedlužila, snad jen trochu vděčnosti za útočiště. Bolest, kterou mi způsobila, byla vlastně jen má soukromá záležitost. Také jsem si uvědomil, že je jen dítětem, neklidným, výbušným a nezkrotným.

Po chvíli jsem řekl: "Chybělas mi. Scházelas mi víc, než bych byl ochoten přiznat."

"To jejni líto," odpověděla kajícně, ale nepřeháněla to. "Musela jsem se na chvíli ztratit. Vyvedl jsi mne z míry, Adame."

"Protože jsem tě požádal, abys mi ukázala, jak vypadáš?"

"Ano."

"Nechápu, proč tě to tak rozrušilo."

"Nemusíš," řekla Vox. "Už mi to nevadí. Můžeš se na mne podívat, jestli ještě chceš. Chceš? Tak. Tohle jsem já. Tohle jsem bývala já. Pokud se ti to nelíbí,

nezlob se. Oukej? Ano, Adame? Tak se podívej. Tohle jsem já."

14.

Ucítl jsem, jak se ve mně něco převrací, bolestně trhnutí jako by někdo odtáhl těžkou oponu. A pak na obrazovce mé představivosti rozkvetla nádherná zářivá šarlatová obloha Kansasu IV.

Vox nestačilo jen ukazovat, vzala mne s sebou. Ucítl jsem na tváři měkký vlhký dotek větru a vdechl jsem sladký slabě čpavý vzduch. Uslyšel jsem posměšné šustění lesklých kožnatých listů, které visely z jasně žlutých stromů. Byl jsem bos a pod nohama jsem cítil teplou a měkkou černou zem.

Byl jsem Leelaine, která si ráda říkala Vox. Bylo mi sedmáct a cloumnaly mnou síly a city silné jako hurikány.

Byl jsem jí. Zevnitř, ale viděl jsem ji i zvenčí.

Měl jsem dlouhé husté tmavé vlasy, které mi splývaly na ramena vodopádem nepěstěných kučer. Měl jsem široké boky a plné a těžké prsy. Cítil jsem, jak mne táhnou k zemi a jak bolí. Bylo to, jako by byly k prasknutí plné mléka, i když tomu tak jistě nebylo. Ve tváři jsem měl napjatý, zamračený, číhavý výraz, který prozařovala nevlídná inteligence. Nebyla to přitažlivá tvář. Vox rozhodně nebyla přitažlivá dívka.

Z jejího předchozího odporu, kdy se mi nechtěla ukázat, jsem čekal, že bude ošklivá nebo nějak deformovaná. Že se bude vléci jako nevzhledná těžká hrouda masa, kterou nenáviděla. Mluvila o svém životě na Kansasu IV jako o ubíjejícím, smutném a tak zoufalém, že nemělo smysl tam zůstat. Proto se vzdala těla a změnila v čistou elektřinu, protože jí slíbili, že dostane nové tělo - jakékoliv tělo - až doletí na Slepou uličku. Nenáviděla jsem své tělo, řekla mi. Nemohla jsem se dočkat, až se ho zbavím. Nedopřála mi ani letmý pohled. Místo toho se obklopila na celé hodiny mlčením tak naprostým, až jserrr si myslel, že utekla.

Nechápal jsem to. Leelaine, kterou jsem viděl, kterou jsem byl, byla pěkná venkovská holka. Nebyla krásná, ne. Na to byla příliš silná a ramenatá. Ale rozhodně nebyla ošklivá. Měla zářivé inteligentní oči, plné rty a jemně modelovaný nos. Bylo to zdravé tělo. Robustní a plné života. Samozřejmě neměla žádnou tělesnou vadu. Nevím, proč jsem si myslel, že ano, když by stačil jednoduchý retrogenetický zákrok, aby každý defekt odstranil. Ne, tělo, které Vox opustila, a k němuž cítila takovou nenávist, za které se tak styděla, to mladé tělo bylo úplně v pořádku.

Pak jsem si uvědomil, že se na ni dívám zvenku.

Viděl jsem ji zprostředkovaně. Vykládal jsem si a filtroval informaci, kterou mi nabídla, tak, jak by se jevila nezúčastněnému pozorovateli. Tedy mně. Ale já jsem ve skutečnosti nechápal, jaké to je, být někým jiným než sebou.

Nějak - podvědomým automatickým povel - jsem přesunul ohnisko svého vnímání. Odhodil jsem poslední zbytky přehrad, které rozdělovaly naše osobnosti.

Stal jsem se jí. Plně, bezpodmínečně a nesmazatelně.

A najednou jsem pochopil.

Kolem ní se míhaly stínové matoucí nezřetelné postavy. Bylo to k zešílení. Bratři, sestry, rodiče, přátelé, ti všichni jí byli cizí. Každý na Kansasu IV pro ni byl cizí a vždy bude.

Nenáviděla své tělo, ne proto, že bylo slabé nebo nevzhledné, ale proto, že ji uvěznilo. Byla v něm spoutána jako v úzké kamenné cele. Viselo na ní jako masitá klec, která ji srážela dolů a připoutávala ji ke krásnému světu zvanému Kansas IV, kde poznala jen bolest, osamění a odcizení. Své tělo, naprosto přijatelné zdravé tělo, začala nenávidět, protože bylo symbolem uvěznění její duše. Povahou byla divoká a nevyčísitelně neklidná. Proto nedokázala nalézt způsob, jak se vyrovnat s životem uvnitř dusivé přímočarosti Kansasu IV, planety, kde se vždy bude cítit vyhnancem. Jediným způsobem, jak mohla opustit Kansas IV, bylo vzdát se těla, které ji k němu poutalo. Proto ho začala nenávidět a odmítat, proto ho opustila, proto ho zlehčovala a odmítala. Nikdo jí nemohl porozumět, pokud se díval zvenku.

Ale já ji chápal.

Pochopil jsem v tom jediném záblesku porozumění ještě mnohem víc. Uvědomil jsem si, co měla na mysli, když říkala, že jsem jejím dvojčetem, jejím dvojníkem, jejím druhým já. Oba jsme byli samozřejmě úplně jiní. Byl jsem střízlivý, vážný, pracovitý a pilný muž a ona neklidná, nestálá, impulsivní, náladová dívka. Ale uvnitř jsme byli oba stejní outsideři, tuláci sklíčení světem, který jsme nestvořili. Zvolili jsme naprosto odlišné způsoby, jak se vyrovnat se svou bolestí, ale přesto jsme byli stejní, dvě poloviny jednoho celku.

Ted' zůstaneme navždy spolu, řekl jsem si.

A právě v té chvíli se naše spojení přerušilo. Musela to být ona, kdo se zalekl, že by tento nový vztah mohl proniknout příliš hluboko. A najednou jsem byl zase sám, bez ní, stále ještě její hostitel, ale oddělen od ní hranicemi své individuality, svým já. Cítil jsem ji blízko, někde uvnitř jako hřejivou diskrétní přítomnost. Byla pořád uvnitř mne, to ano. Ale přesto jsme byli opět každý sám.

15.

Měl jsem spoustu práce. Vox mne na několik dní odvedla od práce. Přesto jsem nesměl zapomenout, že jsme byli uprostřed cesty nebem. Životy nás všech, i našich cestujících, závisely na správném plnění našich povinností, tedy i mých. A světy čekaly na náklad, který jsme vezli. Mým úkolem právě nyní bylo především dohlédnout na zachycení bodu obratu.

Řekl jsem Vox, aby mne na chvíli opustila, zatímco jsem si opakoval postup. Budu na čas připojen k dalším členům posádky. Mohli by ji ve mně zjistit. Nedovedl jsem odhadnout, co by se mohlo stát. Ale Vox odmítla. "Ne," řekla. "Neopustím tě. Nechci ven. Ale schovám se hluboko, stejně jako tehdy, kdy jsi mne zaskočil svým přáním."

"Vox..." začal jsem.

"Ne. Prosím. Nechci o tom mluvit."

Nebyl čas na dlouhé řeči. Cítil jsem hloubku jejího odhodlání.

Palubní mozky jsou mnohem dokonalejší než lidské jak v duševní kapacitě, schopnostech přizpůsobení, tak v krátkých reakčních dobách. Ale přesto jsou to jen sluhové, dokonce umělí, nemají přesnou představu o lidské křehkosti a etické složitosti. Mohou být použity jako nástroje, ale nesmí se jim svěřit rozhodování. Společnost, která by přenesla zodpovědnost za rozhodování o životě a smrti na své otroky, by brzy pocítila jejich ruce na svém krku. Co se týče mne, i když jsem byl nováčkem, má role byla stejně důležitá. Byl jsem ohniskem celé záležitosti, jejím iniciátorem, dirigentem a pozorovatelem. Tyto funkce mohl dělat kdokoli, ale faktem zůstává, že někdo to dělat musel a podle tradice to byl kapitán. Můžete si to představit jako rituál nebo jako tanec, pokud chcete. Ale lidské potřeby rituálů a stylizací se nezbavíte. Tyto stránky řízení lodi se mohou na první pohled zdát nepodstatné, ale jsou důležité a příznačné a v konečné fázi se mohou ukázat jako nepostradatelné.

"Začneme?" zeptal se Fresco.

Propojili jsme se. Roacher přímo s lodí, Raebuck s Roacherem, Fresco se mnou a já také s lodí.

"Simulace," řekl jsem.

Raebuck navolil první kód a obrovský prostor Velké navigační haly ožil pulsujícím světlem. Kolem nás se rozzářilo zobrazení celého nebe, siločar, uzlů obratu, hvězd a planet. Pohybovali jsme se nezadržitelně volným pádem, pluli jsme lehce jako andělé. Mohli jsme si snadno představit, že jsme na hvězdné procházce.

Simulovaný obraz lodi vypadal jako jasný šíp ohnivého světla vlevo pod námi. Přímo vpředu se chvěla jako klubko podrážděných hadů koule, která znázorňovala bod obratu *Lasciate Ogni Speranza*. Připomínal pevně utažený uzel šedých kabelů probodnutých ohnivě šarlatovýmni jehlami.

"Přístupový režim," řekl jsem. "Aktivovat snímače. Zahájit vyrovnávám úrovní. Změřit poměr momentů. Připravit ke zrychlení. Zkontrolovat úhlovou rychlost. Zahájit stabilizaci pro obrat. Vysunout stožár. Připravit se k zachycení."

Při každém povelu některý z mužů stiskl tlačítko nebo vyslal impuls konektorem, kterým byl zapojen přímo do mozku lodi.

Ze zdvořilosti čekali, dokud jsem nedal rozkaz. Ale rychlost, s jakou jej vždy splnili, napovídala, že byli připraveni, ještě než jsem promluvil.

"Je to vzrušující, že?" řekla Vox náhle.

"Proboha, Vox! Co to děláš?"

Dobře jsem věděl, že ostatní slyšeli její poznámku stejně jasně jako z palubního interkomu.

"Chci říct," pokračovala, "že jsem si nikdy neuměla představit, jaké to doopravdy je. Můžu cítit celou..."

Ostře jsem ji okřikl. To, že se po všech mých varováních náhle vynořila, bylo šilenství. V tichu, které následovalo, jsem cítil jakousi vnitřní ozvěnu, jako by někdo zabrnkal na němou strunu nesouhlasu. Ale teď jsem neměl čas starat se o její nálady.

Energie zborceného prostoru se odrážela sem a tam Velkou navigační halou jako zbloudilá kulka a vytvářela ohnivý vzor, který provázel náš vysunutý stožár. Nejednalo se o podpěru pro soupravu plachet jako tomu bývalo na lodích, které brázdily moře planet,

"Tak se tedy schovej," řekl jsem. "Když to tak chceš."

Vydal jsem se na cestu dolů z Oka na strojní palubu.

Zbytek naší pracovní skupiny se už sešel ve Velké navigační hale: Fresco, Raebuck a Roacher. Raebuck měl za úkol dohlédnout, aby komunikační kanály zůstávaly otevřené, Fresco měl nastavovat navigační souřadnice a Roacher, jako inženýr, měl hlídat fluktuace tahu a vstupně-výstupní cykly. Má funkce spočívala v tom, abych jim v každé fázi zachycení správně napovídal. Ve skutečnosti jsem byl téměř zbytečný, protože Raebuck, Fresco a Roacher už tento manévr dělali nejméně desetkrát každou cestu a měli už za sebou spoustu cest. Mé vedení nepotřebovali. * Ve skutečnosti byli i oni zbyteční, protože Henry Henry 49 dohlížel na nás na všechny. Palubní mozek byl schopen provést celý manévr bez lidské pomoci. Přesto tu byly určité předpisy, které jsme museli dodržovat, a nebyly tak úplně zbytečné.

byla to spíš gigantická anténa, která nás měla spojit s bodem obratu. A teď loď a bod obratu vztáhly jeden ke druhému ohnivá chapadla jako mnohorucí zápasníci. Žhavé jazyky nachového, smaragdového, zlatého a ametystového plamene probodly vzduch a vytvořily ohnivou klenbu, která je spojila. Bod obratu byl aktivován, chvěl se a oscilloval mezi energetickými hladinami. Ovinul nás milionem chapadel, zachytil nás a celý se napjal, aby nás mohl otočit kolem osy a vymrštit prudce směrem k další zastávce na naší cestě nebem.

"Bod zachycen," ohlásil Raebuck.

"Pokračovat ke kontaktu," zavelel jsem.

"Kontakt," potvrdil Raebuck.

"Směrový režim," řekl jsem. "Souřadnicový systém jedenáct."

"Systém jedenáct," opakoval Fresco.

Zdalo se, že se celá hala topí v ohni.

"Nádhera," zabručela Vox. "Taková nádhera..."

"Vox!"

"Žádám povolení obratu," řekl Fresco.

"Obrat povolen," potvrdil jsem. "Směr jedenáct."

"Směr jedenáct," opakoval Fresco. "Obrat ukončen."

Tělem mi proběhlo zachvění. Stejný pocit měl i Fresco, Raebuck a Roacher. Loď řízená palubním mozkiem Henry Henry 49 ukončila manévr. Byli jsme zachyceni bodem Lasciate Ogni Speranza, prodělali jsme pohlcení rychlosti, přesměrování a pak nám byla udělena nová hybnost a byli jsme vystřeleni nebem k našemu dalšímu cíli. Uslyšel jsem, jak Vox ve mně vzlyká, ne zoufalstvím, ale štěstím.

Všichni jsme se odpojili. Suchar Raebuck se ke mně obrátil a usmál se.

"Dobrá práce, kapitáne," řekl.

"Ano," přikývl Fresco. "Moc pěkné. Učíte se rychle."

Viděl jsem, jak si mne Roacher prohlíží svými svítícíma prasečíma očkami. Tak něco řekni, ty svině, pomyslel jsem si. Měl bys mi taky blahopřát, jestli víš, jak.

Ale dokázal jenom koukat. Pokrčil jsem rameny a otočil se. Řekl jsem si, že mi nezáleží na tom, co si Roacher myslí nebo říká.

Když jsme se rozcházeli z Velké navigační haly, Fresco se ke mně připojil. Beze slova jsme kráčeli k vozíkům, které na nás čekaly. Když jsem se chystal nastoupit, řekl mi tiše: "Kapitáne?"

"Copak, Fresco?" pořád jsem nevěděl, zdali Fresco je on nebo ona.

Naklonil se ke mně. Měl slídivé přimhouřené oči a neupřímný úsměv, ale přesto jsem měl pocit, že mi navigátor rozumí.

"Je to velmi nebezpečná hra, kapitáne."

"Nevím, o čem mluvíš."

"Ale ano, dobře to víte," řekl Fresco. "Nemá smysl něco si předstírat. Byli jsme přece spolu propojeni. Cítil jsem to. Vím všechno."

Na to se nedalo nic říct, takže jsem nic neřekl.

Po chvíli se Fresco ozval: "Mám vás docela rád. Neublížím vám. Ale Roacher to ví také. Nevím, zdali si byl jist už předtím, ale teď určitě ano. Být vámi, dělalo by mi to velké starosti, kapitáne. Chytrému napověz. Jasný?"

Jenom blázen by dál pokračoval ve stejném stylu. Vox rozpoznala riziko stejně jako já. Už jsme nemohli před nikým nic skrývat. Když to věděl Roacher, pak to věděl i Bulgar a novinka se brzy roznese po celé lodi. Nebylo pochyby, že i Henry Henry 49 ví vše. V intimitě našeho spojení v navigační hale musela být Vox pro všechny viditelná stejně dobře, jako bych si na čelo uvázal červený šátek.

Nemělo smysl, abych jí vyčítal, že během manévru zachycení odhalila svou přítomnost. Co se stalo, stalo se. Nejdřív jsem nemohl pochopit, proč něco takového udělala, ale pak to bylo až příliš jasné. Byla to ukázka stejného nepředvídatelného nepromyšleného impulsivního jednání, které ji vedlo až k pokusu vtrhnout do mozku spícího pasažéra a způsobit jeho smrt. Byla prostě někým, kdo nejdřív jedná, a pak teprve přemýšlí. Takoví lidé mne vždycky rozčilovali. Byla mým pravým opakem, stejně jako dvojníkem. A neudělal jsem i já něco podobného, když jsem ji vzal k sobě, sotva mne požádala o pomoc? Také jsem nepřemýšlel o následcích!

"Co teď?" zeptala se zoufale. "Když zase začnu bloudit po lodi, zaměří mne a chytí. A pak mne vymažou. Oni..."

"Jen klid," řekl jsem. "Žádnou paniku. Schovám tě někde, kde tě nenajdou."

"V nějakém cestujícím?"

"To už nemůžeme zkoušet. Nedokážeme připravit pasažéra na to, co se s ním bude dít, takže by zpanikařil. Ne. Schovám tě do některé z nástaveb. Nebo možná do některé virtuální sekce."

"Do čeho?"

"Do přídatného nákladového prostoru. Jsou to podprostorové sekce, která obklopují loď."

Vox zalapala po dechu. "Vždyť ani neexistují! Byla jsem se tam podívat, když jsem cestovala po lodi. Jsou to jenom shluky pravděpodobnostních vln!"

"Tam budeš v bezpečí," řekl jsem.

"Já se bojím. Už je dost špatné, že nejsem skutečná. Ale být ještě uskládněná v místě, které neexistuje..."

"Jsi stejně skutečná jako já. A vnější struktury jsou stejně reálné jako zbytek lodi. Je to jen jiný druh reality, to je všechno. Nic se ti tam nemůže stát. Vždyť jsi mi sama řekla, že už ses tam byla podívat, ne? A dostala ses odtamtud bez problémů. Tam tě nenajdou, Vox. Ale můžeš mi věřit, že když zůstaneš ve mně nebo kdekoli jinde v hlavním trupu lodi, vyslídí tě, chytanou a vymažou. A pravděpodobně vymažou i mne."

"To myslíš vážně?" zeptala se kajícně.

"Pojd'. Nemáme moc času."

Pod záminkou rutinní kontroly, přesně podle popisu práce, jsem si otevřel přístup k jedné z virtuálních sekcí. Bylo to skladiště, kde byly uloženy stabilizátory pravděpodobnosti. Nebylo pravděpodobné, že by tu Vox někdo hledal. Riziko, že bychom se na cestě ke Slepé uličce setkali se zónou pravděpodobnostních turbulencí, bylo minimální a za normálního průběhu plavby se do virtuálních sekcí nikdo ani nepodíval.

Lhal jsem Vox, nebo alespoň řekl jen polopравdu, když jsem tvrdil, že všechny naše vnější struktury jsou na stejné úrovni reality. Jistě, nástavby jsou

pevné, dají se nahmatat. Liší se od hlavního trupu lodi jen natočením své dimensionální polarity. Pokud nejsou aktivovány, jsou neviditelné a neznamenaají pro nás žádné zvýšení spotřeby paliva. Ale nemůže být žádných pochyb o jejich existenci, a proto jim svěřujeme cenný náklad, někdy dokonce i cestující.

Přístavby jsou realitě vzdáleny o další stupeň. Jsou posunuty nejen v dimensionální polaritě, ale i v čase. To znamená, že je neseme s sebou s časovým posunem, většinou deset až dvacet virtuálních let v minulosti nebo budoucnosti. Příslušná rizika jsou velmi malá a zisk vyplývající ze snížených nákladů je velký. Přesto jsme značně opatrnější ve výběru nákladu, který do nich ukládáme.

A co se týká virtuálních sekcí...

Už jejich název naznačuje určitou nejistotu. Jsou to čistě pravděpodobnostní množiny, které většinou existují ve stochastické propasti, která provází loď. Jednodušeji řečeno, zdali tam skutečně jsou nebo nejsou v určité dané chvíli, je věc, na kterou můžete uzavírat sázky. Víme, jak si do nich zjednat přístup ve chvílích největší pravděpodobnosti. Naše technika je dostatečně spolehlivá, takže je můžeme používat pro postradatelné zboží, třeba když je náklad neobvykle těžký. Obvykle se snažíme nesvěřovat jim nic důležitého, protože doby přístupu podléhají velkým fluktuacím, mohou trvat mikrosekundu nebo milióny let. Věci tam uložené si jen málokdy můžete vyzvednout, když je potřebujete.

I když jsem tohle všechno věděl, přenesl jsem Vox do virtuální sekce.

Musel jsem ji schovat. A musel jsem pro ni přitom najít takové místo, kde ji nikdo nebude hledat. Riziko bylo v tom, že ji třeba nebudu moci zase vyzvednout, protože virtuální fluktuace bude příliš krátká. Ale bylo tu i mnohem větší riziko, že by ji objevili a oba nás potrestali, kdybych ji nechal v některé části lodi s vyšší úrovní pravděpodobnosti.

"Zůstaneš tam, dokud nebude čistý vzduch," řekl jsem jí přísně. "Žádné náhlé procházky po lodi, žádné návštěvy sousedních oddělení, žádné výlety, i když se budeš sebevíc nudit. Je to jasné? Vyzvednu si tě, jakmile si budu myslet, že je to bezpečné."

"Budeš mi scházet, Adame."

"Ty mně taky. Ale musí to tak být."

"Já vím."

"Kdyby tě objevili, zapřu všechno, co o tobě vím. Myslí to vážně, Vox."

"Chápu."

"Nezůstaneš tam dlouho. Slibuji."

"Budeš mne navštěvovat?"

"To by nebylo rozumné," řekl jsem.

"Ale třeba přece jen přijdeš."

"Možná ano. Ještě nevím." Otevřel jsem přístupový kanál. Virtuální sekce se před námi rozštěbila jako propast. "Tak jdi," řekl jsem. "Padej dovnitř. A hned. Běž, Vox. Dělej."

Cítil jsem, jak mne opouští. Bylo to skoro jako amputace. Ticho a prázdnota, které mne náhle obklopily, byly desetkrát horší než jak se mi zdály, když se schovávala ve mně. Teď byla pryč. Poprvé za posledních několik dní jsem byl skutečně sám. . Uzavřel jsem virtuální sekci.

JKdyž jsem se vrátil k Oku, Roacher na mne čekal u kapitánského můstku.

"Máte na chvíli čas, kapitáne?"

"O co jde, Roachere?"

"O tu bludnou matici. Máme důkaz, že je stále na palubě."

"Důkaz?"

"Dobře víte, co myslím. Cítil jste to stejně jako já, když jsme prováděli zachycovací manévr. Něco to řeklo. Mluvilo to. Bylo to s námi tady v hale, kapitáne."

Podíval jsem se mu zpřímá do svítících očí a řekl vyrovnaným hlasem: "Plně jsem se věnoval manévru, který jsme prováděli, Roachere. Obrat se zachycením pro mne není žádná samozřejmost jako pro tebe. Neměl jsem čas všimnout si matic, které bloudily kolem."

"Opravdu ne?"

"Ne. Moc ti to vadí?"

"To by mohlo znamenat, že tu matici v sobě nosíte vy," řekl.

"Jak to myslíte?"

"Pokud je ukryta někde ve vašem podvědomí, vůbec si nemusíte být vědom její přítomnosti. Ale my ano. Raebuck, Fresco a já, my všichni jsme něco slyšeli, kapitáne. Jestliže to nebylo v nás, zbýváte jen vy. Nemůžeme si dovolit, aby v našem kapitánovi seděla bludná matrice, chápete. Člověk neví, co to s ním udělá, jak by to mohlo zkreslit jeho rozhodování. K jakým malérům by to třeba vedlo."

"Nemám v sobě žádnou matici, Roachere."

"Jste si tím jist?"

"Chceš se podívat?"

"Myslíte propojit? Vy a já?"

Pouhá představa mne zhnusila. Ale musel jsem to nabídnout.

"Ano, propojit," řekl jsem. "Plné propojení. Ty a já, Roachere. A hned. Pojď, změříme si vlnové délky a přizpůsobíme impedance. Ať už to máme za sebou."

Dlouho se na mne zkoumavě díval, jako by zvažoval pravděpodobnost, zdali neblufuji. Nakonec zřejmě došel k závěru, že jsem příliš naivní, než abych dokázal hrát tak hazardní hru. Věděl, že jsem si jist výsledkem, že bych jinak nikdy propojení nenabízel.

"Ne," řekl konečně. "Nemusíme se tím zdržovat."

"Opravdu ne?"

"Když říkáte, že jste čistý..."

"Ale mohu ji mít v sobě a ani o tom nevědět. Sám jsi mi to říkal."

"Zapomeňte na to. Poznal byste, kdybyste ji měl v sobě."

"Nikdy si nebudeš jist, dokud se sám nepřesvědčíš. Pojď, Roachere, propojíme se."

Zamračil se. "Zapomeňte na to," řekl znovu a otočil se. "Musíte být čistý, když máte takovou chuť k propojení. Ale jedno vám řeknu, kapitáne. -My ji najdeme, ať se schovává, kde chce. A až ji najdeme..."

Svou hrozbu nedokončil. Díval jsem se za ním, dokud se neztratil z dohledu.

17.

Na pár dní se zdálo, že se všechno vrátilo do normálních kolejí. Řítili jsme se kupředu ke Slepé

ulici. Plnil jsem své všední povinnosti podle rozpisu, i když se mi některé z nich zdály nesmyslné. Většina. Stále ještě jsem nezískal pocit, že velím na Meči Orionu doopravdy, ne jen teoreticky. Přesto jsem poctivě dělal všechno, co jsem dělat měl.

O bludné matici přede mnou nikdo nemluvil. Ve vzácných případech, kdy jsem na svých pochůzkách po lodi narazil na jiného člena posádky, jsem podle kradmých pohledů viděl, že jsem stále ještě v podezření. Ale neměli žádný důkaz. Matrice se už na palubě nijak neprojevovala. Palubní mozky nedokázaly najít žádnou stopu její přítomnosti.

Byl jsem sám a bylo mi smutno.

Myslím, že kdo okusil tenhle druh kontaktu, trvalého propojení ve dne v noci, nedokáže nikdy zapomenout. Nejsem si jist, o případech posedlosti bludnými maticemi neexistují spolehlivé informace, jen kosmický folklór, který lze jen málokdy brát vážně.

Ted', když mne Vox skutečně opustila, mohl jsem posuzovat jen své vlastní zoufalství. Byla jen nedospělým děvčetem, divokým nestálým a ještě nezformovaným mládětem. Ale přesto žila ve mně a sblížili jsme se tak, že vzniklo nejhlubší porozumění, téměř jako nějaký druh manželství. Mohli byste tomu tak říkat.

Po pěti nebo šesti dnech jsem pochopil, zeji musím zase navštívit. Bez ohledu na riziko.

Otevřel jsem si přístup do virtuální sekce a vyslal signál, že vcházím dovnitř. Neozvala se žádná odpověď. Jednu hroznou chvíli jsem se obával nejhoršího, že ji tajemné pravděpodobnostní pochody nějak pohltily a zničily. Ale nestalo se tak. Prošel jsem zářivým růžovým světelným polem, které bylo branou sekce a náhle jsem ji ucítil blízko sebe, těsně po mém boku a chvějící se radostí.

Přesto se držela zpátky a neystoupila do mne. Chtěla, abych jí nejdříve řekl, že je to bezpečné.

Pozval jsem ji a pak pocítil ostrý hřejivý pocit, který jsem si tak dobře pamatoval, když vklouzla do mého nervového systému a stali jsme se jednou bytostí.

"Mohu zůstat jen chvilku," řekl jsem. "Pořád ještě je pro mne velmi nebezpečné být s tebou."

"Ach, Adame, bylo to tu pro mne tak hrozné..."

"Vím. Dovedu si to představit."

"Pořád ještě mne hledají?"

"Myslím, že mají v hlavě něco jiného," řekl jsem.

A pak jsme se oba té slovní hříčce zasmáli.

Netroufl jsem si zůstat déle než pár minut. Chtěl jsem se jen krátce dotknout její duše, abych se ujistil, že je v pořádku, a zmírnil trochu bolest odloučení. Pro kapitána bylo neobvyklé, aby vůbec vstoupil do virtuální sekce. Zůstat v ní déle pro mne znamenalo vystavovat se reálnému riziku odhalení.

Ale má další návštěva byla delší a následující trvala ještě déle. Byli jsme jako tajní milenci, kteří vychutnávají spěšná dostaveníčka v temném lese. Skryti zde v ne zcela reálném prostoru lodi jsme spojovali své duše a šeptali si s naléhavým spěchem, dokud jsem nepocítil, že je čas odejít. Vždycky se pokoušela zdržet mne déle, ale její nesouhlas s mým odchodem nebyl nikdy přehnaný, ani nikdy nenavrhl, že by mne doprovodila zpět do některého ze stabilních sektorů lodi. *Začala* chápat, že jediným místem, kde se můžeme scházet, je virtuální sekce.

Blížili jsme se ke Slepé uličce. Brzy se přiblížíme k obydlenému světu a pendly nám přiletí vstříc, abychom mohli vyložit pro ně určený náklad. Byl nejvyšší čas začít se zabývat problémem, co se stane s Vox, až dosáhneme cíle.

Bylo to něco, čemu jsem stále ještě nedokázal čelit. I když jsem se pokoušel, nedokázal jsem se donutit přemýšlet o problémech, které už klepaly na dveře.

Vox ano.

"Už se jistě blížíme ke Slepé uličce," řekla.

"Ano, už tam brzy budeme."

"Přemýšlela jsem o tom. Jak si s tím poradím."

"Jak to myslíš?"

"Jsem ztracená duše," začala. "Doslova. Neexistuje způsob, jak bych mohla zase začít žít."

"Já ti nerozu..."

"Copak nechápeš, Adame?" vykřikla. "Nemohu se snést dolů na Slepou uličku, chytit si tam nějaké tělo a zapsat se do seznamu kolonistů. A ty mne nedokážeš propašovat dolů, když se nikdo nebude dívat. Hned poprvé, kdy někdo začne dělat inventuru nebo kontrolu dokladů, bude po mně. Ne, jediný způsob, jak se tam mohu dostat, je být hezky uložena ve svém původním paměťovém obvodu. Ale i kdybych vymyslela způsob, jak se tam dostat zpátky, koledovala bych si jenom o trest nebo o vymazání. V palubním deníku je přece zapsáno, že chybím, ne? A navíc mne hledají, protože jsem způsobila smrt cestujícího. A teď se objevím znovu ve svém paměťovém obvodu. Myslíš, že mne jenom hezky pošlou na Slepou uličku a dají mi tělo, které tam na mne čeká? Není to moc pravděpodobné. Nejspíš ani není pravděpodobné, že bych se z toho obvodu dostala ven živá, vid? Tedy, pokud bych se tam vůbec mohla vrátit. Já totiž nevím, jak se paměťový obvod ovládat, a co ty? A není tu nikdo, koho by ses mohl zeptat."

"Co tím chceš naznačit, Vox?"

"Nechci nic naznačovat, říkám ti to přímo. Chci opustit loď dobrovolně a zmizet."

"Ne. To nemůžeš udělat!"

"Ale můžu. Bude to jako hvězdná procházka. Můžu jít kamkoli. Projít pláštěm lodi ven do nebe a pak dál."

"Ke Slepé uličce?"

"Nedělej hloupého," řekla. "Ke Slepé uličce ne. Vlastně vůbec nikam. To už mám za sebou, honit se za novým tělem. Oficiálně už neexistuji. Sama jsem si to zavinila. Dobrá, přiznávám to. Musím brát, co se nabízí. Nebude to tak zlé, Adame. Půjdu na hvězdnou vycházku. Ven do prostoru, dál a dál, navždy."

"To nesmíš," řekl jsem. "Zůstaň tu se mnou."

"Kde? V tomhle prázdném skladišti?"

"Ne," odpověděl jsem jí. "Ve mně. Stejně jako teď. Stejně jako dřív."

"Jak dlouho, myslíš, že by nám to mohlo projít?" zeptala se.

Nenašel jsem odpověď.

"Pokaždé když se budeš připojovat ke strojům, bych se musela schovávat," řekla. "A nemohu zaručit, že se schovám dost hluboko nebo že tam zůstanu dost dlouho. Dříve nebo později by si mne všimli. Našli by mne. Vymazali by mne a tebe by vyhodili ze Služby nebo by tě rovnou vymazali taky. Ne, Adame. To by nám neprošlo. Nechci zničit ještě i tebe. Už jsem ti uškodila dost."

"Vox..."

"Ne. Tak to musí být."

18.

A tak to nakonec bylo. Byli jsme už hluboko ve Strašidelném mračnu a na obrazovce přede mnou jasně zářilo Souhvězdí ztracené slávy. Někde dole byla i planeta nazývaná Slepá ulička. Než se k ní přiblížíme, Vox bude muset proklouznout ven do tmavé noci nebes.

Přiblížování k planetě je asi nejtěžší manévř, který může hvězdná loď provádět, kapitán spolu s ostatní* mi musí pracovat až na hranici svých možností. Přestože jsem byl ve svém oboru nováčkem, čekalo se ode mne, že se vši odpovědností zvládnou velmi složité a náročné postupy. Kdybych selhal, ostatní členové posádky by mohli zasáhnout, v případě nutnosti by | mohli velení převzít i palubní mozky. Ale v takovém ^ případě by má kariéra byla zničena a byla tu dokonce i malá, ale reálná možnost, že sama loď by byla vážně poškozena nebo dokonce zničena.

Přesto jsem byl rozhodnut dopřát Vox podle svých možností co nejlepší start.

Ráno před přiblížovacím manévrem jsem chvíli stál na vnější palubě a díval se dolů na svět, který si říkal Slepá ulička. Zářil v noci jako rudé oko. Věděl jsem, že to je svět, který si Vox vybrala, ale přesto mne něčím odpuzoval, jako by z něj dýchalo zlo. Tak se mi teď jevily všechny světy, na nichž žili suchozemci. Služba mne změnila a já věděl, že má proměna je nevratná. Už nikdy nesestoupím na žádnou z těch planet. Mým světem se stala hvězdná loď.

Vstoupil jsem do virtuální sekce, kde čekala Vox.

"Pojď," řekl jsem a ona do mne vstoupila.

Společně jsme prošli lodí do Velké navigační haly.

Přibližovací tým se už sešel. Opět tu byli Raebuck, Fresco a Roacher, přibyl Pedregal, který bude dohlížet na překládku zboží. Službu měl Jason 612. Pozdravil jsem je krátkým pokývnutím hlavy a pak jsme se propojili do přibližovací sestavy.

Téměř ihned jsem ucítil, jak Roacher sonduje mé nitro a pátrá po skrytém uprchlíkovi. Stále byl přesvědčen, že bych to mohl být právě já, kdo mu poskytl útočiště. Vox se stáhla hluboko do podvědomí, snad mu zmizela z dohledu. Bylo mi to jedno. Ať pátrá, pomyslel jsem si. Brzy bude všechno za námi.

"Žádám instrukce pro přibližování," řekl Fresco.

"Simulace," nařídil jsem.

Rudě ohnivé oko Slepé uličky ožilo v prostoru před námi. Na druhé straně haly se vznášel simulovaný obraz lodi obklopený slupkami bílých plamenů, které se vlnily jako polární záře.

Vydal jsem rozkaz, abychom přešli do přibližovacího režimu.

Nemohli jsme se samozřejmě přiblížit k povrchu planety víc než na milion lodních délek, jinak by nás gravitační síly Slepé uličky roztrhaly na kusy. Ale museli jsme natočit loď tak, aby svým vysunutým stožárem zamířila k rovníku planety a udržet tuto polohu, dokud se proti nám nevyrojí bárky přilétající pro náklad.

Jason 612 mi předal souřadnice a já je postoupil Frescovi. Raebuck zatím udržoval všechny kanály volné a Roacher dohlížel, abychom měli dost energie pro manévry. Jenže data, která jsem předal Frescovi, měla obrácená všechna znaménka. Chtěl jsem zamířit stožár ne dolů ke Slepé uličce, ale vzhůru ke hvězdám.

Zpočátku si nikdo z nich ničeho nevšiml. Zdálo se, že všechno běží hladce. Protože mé změny ponechaly přesně stejnou číselnou hodnotu parametrů, mohlo změnu orientace lodi o 180 stupňů odhalit jen bližší zkoumání.

Vznášel jsem se ve stavu beztlíže ve Velké navigační hale a téměř jsem cítil všechny pohyby lodi. Věděl jsem, že je to jen iluze, ale dokonalá. Obrovská desetikilometrová jehla Meče Orionu nejdříve visela nehybně, a pak se *začala* pomalu, pomaloučku otáčet kolem své osy a zamířila svým gigantickým stožárem ke hvězdám. Pomalu, tiše a majestátně.

Jaká to byla krása, mít loď pevně v ruce!

Meč Orionu patřil jen mně. Zkrotl jsem ho.

"Kapitáne," řekl tiše Fresco.

"Jen klid, Fresco. Udržuj přívod energie."

"Kapitána, ta znaménka vypadají divně..."

"Jen klid. Pokračujte."

"Žádám o kontrolu souřadnic, kapitáne."

"Za minutku," odpověděl jsem mu.

"Ale..."

"Ještě chvíli, Fresco."

Ted' už jsem cítil neklid i v Pedregalovi a pomalu narůstající chladnou otázku od Raebucka. Pak ve mně začal znovu pátrat Roacher. Snad hledal Vox nebo se jen snažil zjistit, co se vlastně děje. Věděli, že něco není v pořádku, ale nebyli si jisti, co.

Už jsme měli téměř úplně vysunutý stožár. Rozechvěly mne elektrické vibrace. Vox proplouvala

vrstvami mého vědomí, blížila se k samému povrchu a připravovala se ke startu.

"Kapitáne, otočili jsme se na opačnou stranu!" vykřikl Fresco.

"Vím," řekl jsem. "Klid, jsme teprve v půli obratu."

"On se zbláznil!" vybuchl Pedregal.

Cítil jsem, jak se Vox ode mne odpoutává. Přesto jsem stále mohl sledovat její pohyb, nejspíš proto, že jsem byl propojen s palubním mozkem a Jason 612 monitoroval všechno. Vox hladce a plynule pronikla do pláště korábu.

"Kapitáne!" zavyl Fresco a začal se mnou zápasit o vládu nad lodí.

Udržel jsem si navigátora od těla a pozoroval s nádherným pocitem klidu, jak Vox prochází v jediném okamžiku všemi obvody lodi a vynořuje se na špičce stožáru obráceného ke hvězdám. A pak vyplula do vesmíru.

Protože jsem otočil loď, nemohla být zachycena výkonným navigačním systémem Slepé uličky, ale mohla volně zamířit do hloubi nebes. Pro ni to nejspíš bylo jako nechat se unášet vlnami oceánu. Už za okamžik bude tak daleko, že už se nebude moci vrátit do palubních bioprosesorů, které udržovaly strukturu jejího vědomí. Ačkoli pavučina elektrických impulsů, která tvoří matici, se bude vzdalovat dál a dál navždy, soustava vztahů tvořících její osobnost brzy ztratí ostrost, začne se chvět a rozmazávat. Velmi brzy, možná ne moc brzy, ale zcela nevyhnutelně, se začne vytrácet její vědomí sebe samotné. Chci říci, že zemře.

Sledoval jsem ji tak dlouho, jak jsem jen mohl. Viděl jsem jiskru vzdalující se temnou nocí. A pak náhle nic.

"Tak dobrá," řekl jsem Frescovi. "Ted' otočíme loď správným směrem a dáme jim jejich zboží."

19.

Tohle vše se stalo před mnoha lety. Možná, že si už nikdo jiný na tyto události nevzpomíná, i mně už připadají jako sen. Od té doby mě Meč Orionu zanesl téměř do všech koutů galaxie. Na některých cestách jsem byl kapitánem, na jiných důstojníkem pro náklad, mazačem pamětí, pomocným dělníkem, dokonce i nosičem buněk. Ve Službě nezáleží na tom, v jaké funkci sloužíme.

Často vzpomínám na Vox. Bývaly doby, kdy pouhá vzpomínka na ni znamenala bolest, zármutek a pocit nenahraditelné ztráty. Dnes už ne, už mnoho let ne. Už musí být dlouho mrtvá, ať byla jiskra jejího života jakkoli vytrvalá. A přesto Vox stále žije. Jsem si tím jist. Mám v sobě místo, kde zbylo něco z její síly, bláznivé vitality, impulsivní zbrklosti a hřejivé upřímnosti. Tyto její vlastnosti mohu stále ještě cítit jako živoucí přítomnost, jako dary, které mi věnovala za krátký čas, kdy u mne našla úkryt. Myslím, že mne budou vždy provázet na mých cestách od světa ke světu, stále dál temnými světelnými roky na palubě mé velké nebeské lodi.

*přeložil Stanislav Švachouček
ilustroval Jan Štěpánek*